

Důkazy

pro

úřadnou neomylnost papežovu,

podává :

Dr. Jan Nep. Turner,

profesor bohosloví a skutečný rada biskupské konsistoře
v Č. Budějovicích.

„Učení pravdy postavil Bůh na stoličci jednoty.“
„In cathedra unitatis doctrinam posuit veritatis.“
S. Aug. Ep. CV. Class II. Donatistis c. 16.

„Tajemství sv. Evangelia také jest Pán Kristus
všem Apoštolům k úřadu jich svěřil; aby však
na blahoslaveném Petru, vrehním Apoštolu, nej-
spíše záleželo; tak aby od Něho, jako od nějaké
hlavy, dary své Kristus na všecko tělo Církve své
vyléval a zbavena se býti téhož tajemství viděl,
kdožby koli od pevnosti Petrovy směl odstoupiti.“
S. Leo Ep. X ad Epp. prov. Wienn

V Praze.

Nákladem A. G. Steinhausera.

1873.

Důkazy

pro

úřednou neomylnost papežovu,

podává :

Dr. Jan Nep. Turner,

profesor bohosloví a skutečný rada biskupské konsistoře
v Č. Budějovicích.

„Učení pravdy postavil Bůh na Stolicí jednoty.“
„In cathedra unitatis doctrinam posuit veritatis.“
S. Aug. Ep. CV Class. II. Donatistis c. 16.

„Tajemství sv. Evangelia také jest Pán Kristus všem Apoštolům k úřadu jich svěřil; aby však na blahoslaveném Petru, vrolním Apoštolu, nejspíše záleželo; tak aby od Něho, jako od nějaké hlavy, dary své Kristus na všecko tělo Církve své vyléval a zbavena se býti téhož tajemství viděl, kdožby koli od pevnosti Petrovy směl odstoupiti.“
S. Leó Ep. X. ad Epp. prov. Wienn.

V Praze.

Nákladem A. G. Steinhausera.

1872.

Účel a obsah.

Důkazy pro úřednou neomylnost papežovu, jež jsem dle rozličných spisů, jmenovitě dle spisu zbožného opata Gueranguera a výtečného profesora Dra. Merkla spracoval, podávám tuto milým pá-
nům spolubratrům, věřícím a všem těm, jenž pravdu hledají, za tím účelem, aby u víře v úřednou ne-
klamnost papežovu byli ještě více upevněni a utvr-
zeni, a aby zvláště bedlivým uvažováním citátů cír-
kevních Otců, jež jsem také pro větší důraz v la-
tinském podal jazyku, láskou k Apoštolské Stolicy
ještě více byli naplněni a rozhojněni. Také jsem
bral ohled zde a onde na námítky brožurky „Ja-
nusovy,“ ve kteréž se mnohé bludné a rozkolnické
nauky nalézají, i hleděl jsem je „v znamkách ne-
omylného výroku s kathedry“ vyvrátiti. Pevně
doufám v Boha, že dotčeného účelu touto knížeč-
kou s milostí Boží dosáhnu. Jednám zde:

- I. Zakládá-li se úředná neomylnost papežova v písmě svatém?
  - II. Úředná neomylnost papežská jest v tradici zabezpečena.
  - III. Svědectví Svatých jest úředné neomylnosti papežské příznivo.
  - IV. Článek víry o úředné neomylnosti byl již jinými velmi důležitými událostmi také připravován.
  - V. Věda církevní či škola bohoslovná jest úředné neomylnosti papežské příznivá.
  - VI. Zdali jsou jisté známky, podle nichž poznati lze slavný výrok s katedry? a které jsou ty známky?
  - VII. Zřejmé vyslovení článku víry o úředné neomylnosti papežské bylo na obecných sněmích připravováno.
  - VIII. Zřejmé vyslovení tohoto článku na sněmu Vatikánském. — Památná slova Nejdůstojnějšího Ordinariatu Budějovického.
  - IX. Závěrek. — Užitečnost úředné neklamnosti papežské. —
-

I. Zakládali se úředně neomylnost papežova v písmě svatém?

Svaté Evangelium Mat. k. 16. vypravuje, že Spasitel světa, když byl Šimon Petr svědectví o Božství Jeho vydal, tato slova promluvil: „*Ty jsi Petr t. j. skála a na té skále vzdělám církev svou!*“ Z těchto slov jest patrno, že tomuto Apoštolovi vyznamenání propůjčeno bylo, kteréž ostatní Apoštolé neobdrželi. Jenom k němu tato slova pronesl, jakož také *jediný* Petr na otázku Páně, všem Apoštolům předloženou, byl odpověděl. Při této události mluví Ježíš ponejprv o církvi své, na jevo dávaje, že ji sám vzdělá; a již klade *základ*, na němž ji vzděláti hodlá. Také byl základ od Boha samého položený na prosto nutný a potřebný. Má-li stavba nějaká trvalost míti, tož musí také pevný a nepohnutý základ k tomu cíli položen býti. Ježíš propůjčuje tudy Šimonovi onu vlastnost, jižto dříve neměl; doposud byl jen jednoduchý Apoštol, jako ostatní Apoštolové; od nynějška však má on zvláštní postavení zaujmouti; má totiž nové jméno míti a ska-

lou nazván býti. „Skála“ jest jedno z prorockých jmén Messiaše samého. Messiaš byl druhdy co uhelný a základný kámen předzvěstován Izai 28, 16. Ježíš dává tudíž Šimonovi *své vlastní jméno*, jakoby mu řekl: „*I já pravím tobě t. j. jakož Otec můj zjevil tobě Božství mé, rovněž i já činím tobě známou hodnost tvou. „Nebo ty jsi Petr“ t. j. Ač jsem já skála neporušitelná, ač jsem já kámen uhelný . . . ač jsem já základ, mimo nějž nikdo nemůž položiti základu jiného: přec „i ty jsi skála,“ neboť mocí mou docházíš pevnoty; aby i tobě přináleželo sdělením, co mně přináleží mou vlastní mocí. A na té skále vzdělám církev svou a brány pekelně nepřemohou jí.“ *)*

Petr jest tudíž s Ježíšem Kristem a v Kristu Ježíši základem církve a církev nemůže bez tohoto pevného a neporušitelného základu obstáti. Kdo ale Petra jmenuje, ten jmenuje také všechny nástupce jeho; neboť Petr nemůže umříti; sic by také církev, základu svého zbavena jsouc, nemohla obstáti a trvati. Přednosti Petrovy přináležejí jemu a všem nástupcům jeho osobně, jelikož tito nástupci podle veškeré tradice

---

*) „*Et ego, inquit, dico tibi: hoc est, sicut Pater meus tibi manifestavit divinitatem meam, ita et ego tibi notam facio excellentiam tuam: Quia tu es Petrus: id est, cum ego sim inviolabilis Petra, ego Lapis angularis, qui facio utraque unum, ego Fundamentum praeter quod nemo potest aliud ponere; tamen tu quoque Petra es, quia mea virtute solidaris, et quae mihi potestate sunt propria, sint mihi mecum participatione communia. S. Leo. In Anniversario Assumptionis suae. Serm. IV.*

ohledně práv pontifikátu či prvenství s ním jenom jednu osobu činí.

Jest jenom jeden základ, poněvadž také jen jeden jest Kristus a jedna církev; na tomto základu musí všecko spočívati, apoštolé i učeníci, biskupové i kněží a lid věřící, jedním slovem: celá církev: „na této skále vzdělám církev svou.“ Když Kristus základ tento položil, tuť musel jej nepohnutým a nezvratným učiniti, musel jej proti všelikému boření upevniti a pojistiti, sice by zboření základu mělo za následek také zboření celé stavby — anebo by stavba na jiném základě spočívati musela. Nuže, jednak nemůže církev zabynouti, jednak jest jenom ta církev, kteráž na Petrovi jest založena, pravou církví Kristovou. Proto nemůže Petr v blud upadnouti. Neboť kdyby papež blud učiti mohl, tuť by ho církev buď následovala (v bludu) a přestala by takto církví býti, poněvadž by od pravé víry, svého pravého živlu, odpadla; buď by ho nenásledovala a tu by více nespočívala na základě, na němž ji Kristus založil a tím by taktéž ráz pravé církve ztracen byl. Jelikož ale to první jakož i to druhé na odpor stojí zaslíbením Kristovým, tož následuje z toho, že papež, mluví-li (ex cathedra) ku celé církvi, úřadně neomylným jest.

V Evangeliu svatého Luk. k. 22. čtou se následující slova Spasitelova k Petrovi pronešená: „*Šimone, Šimone, aj Satan vyžádal vás potříbíti jako pšenici. Já však prosil jsem za tebe, aby neustávala víra tvoje a ty*

někdy obrátě se utvrď bratry svoje.“ Ústné podání jak na Východě tak i na Západě dosvědčuje, že v těchto slovích není pouze jednotlivý udáj ze života Petrova, nýbrž že v nich obsažena jest obzvláštní přednost, kteráž tomuto Apoštolovi co hlavě církve byla propůjčena a kterýž ve svých nástupcích ustavičně žije.

Apoštolé jsou Satanem ohroženi. Ježíš mohl jim bezprostředně ku pomoci přispěti; ale nečiní toho. Víra jejich jest v nebezpečí; Petr má jim ku pomoci přispěti. K tomu přispění jest potřebno, *aby víra Petrova nikdy neustávala a neochabovala*; neboť, poněvadž na Petrovi vzděláni jsou, musejí věriti jako on. Spasitel spomáhá při tomto zázračném díle tím, že *božskou modlitbou svou působuje, že víra Petrova povždy pevnou a nezvratnou zůstává*. Posilněn touto božskou podporou, bude napotom i Petr posilou bratrů svých. Petrem posilnění Apoštolé budou nástrahám a úkladům Satanovým moci odporovati. A tuto přeblaženou posilu, při nižto Petr jenom nástrojem jest, působí mocná modlitba Syna Božího (k Hebreům 5, 7.) *„Stálost víry té, dí sv. Leo, kteráž na předním z Apoštolů chválena byla, ustavičná jest, a jakož trvá to, co Petr v Kristu věřil, tak trvá to, co Kristus v Petru ustanovil.“* *) Petr, jenž nikdy umřítí nemůže, poněvadž skrze něho církev žije, bude tudíž v celé řadě nástupcův svých

•

---

*) In Petro ergo omnium fortitudo munitur, et divinae gratiae ita ordinatur *auxilium*, ut firmitas, quae per Christum Petro tribuitur, *per Petrum Apostolis conferatur*. S. Leo *loc. cit.*

všeobecným učitelem a potvrzovatelem; jemu bude církev povždy povděčna a díky zavázána za nezvratnost víry své, anaž jejím životem jest; veškerá však čest a chvála bude povždy náležeti milosrdné dobroty Spasitelově, kterýž tento div mocnou modlitbou svou působí.

Zaslíbiv Kristus, že víra Petrova nikdy neustane a neochabne, zdaliž tím také nevyslovil, že Petr co učitel víry neomylným bude? A dada mu rozkaz, aby bratry svoje potvrzoval ve víře, zdaliž tím jasně nevyslovil, že Petr nikoliv od bratrů svých, nýbrž bratři sami od něho pevnost a nezvratnost víry obdrží? Když tudy přednost u víře Petrovi a v něm papeži dána jest, tož následuje z toho bezesporně, že papež mluví-li (ex cathedra) ku celé církvi, úředně neomylným jest.

U svatého Jana k. 21. žádá Ježíš Kristus u přítomnosti ostatních Apoštolův od svatého Petra ujištění o lásce jeho k sobě. Dvakráte mluví k němu: „*Pasiž beránky mé;*“ a po třetí: „*Pasiž ovce mé.*“ Petr se již obrátil a pokání činil; Spasitel světa chtěl již po několika dnech zemi tuto opustiti; již se přiblížil onen okamžik, aby v úřad uveden byl ten, o němž, rozmlouvaje o církvi své, byl pravil: „*bude jeden ovčinec a jeden pastýř*“ (sv. Jan 10, 16). Jako dříve Šimonovi, synu Jonášovu ve své božské vlastnosti co skále církve účastenství popřál, zrovna tak přenáší naň Spasitel, jenž sebe samého „*pastýřem*“ jmenuje (k. 11, 14), na něj týž název, totéž jméno a ustanovuje ho za pastýře

celého stáda, všech ovcí a beránků. Ovšem jsou také jiní pastýřové stáda, totiž Apoštolové, ale Petr jest *pastýřem pastýřů* a v tom právě záleží jednota ovčince. Totéž praví s velkým důrazem onen biskup z Gallie, jehožto řeči pod jménem Eusebia z Emesy zachovány jsou: „Kristus, dí on, nejprvé mu svěruje beránky, napotom teprv ovce, poněvadž ho ustanovil netoliko pastýřem, nýbrž pastýřem všech pastýřů. Tou příčinou pase Petr beránky, pase pak též ovce; řídí podřízené, řídí i představené. Jeť on tedy pastýř všechněch; neboť mimo beránky a ovce nic více se v církvi nenalezá. *)

První úřadnou povinností pastýře jest, aby stádo své učil; neboť stádo nemůž jinak leč pravdou živo býti. Kdyby pastýř, kterýž ve jménu Mistra svého beránky a ovce pase, blud učiti mohl, tož by buď stádo své v záhubu uvedl — buď by ovce proti pastýři povstaly jemu odporující a jednota ovčince by byla zrušena. Nuže, zaslíbení Kristovo nám ručí za to, že ani to první ani to druhé neštěstí se přihoditi nemůže, porěvadž by tím samým zrušení církve následovalo. Z toho ale sluší učiniti závěrek, že papež právě tím, že nejvyšším a všeobecným pastýřem jest, také daru neomylnosti požívá.

---

*) „Prius agnos, deinde oves commisit ei, quia non solum Pastorem, sed Pastorem Pastorum eum constituit. Pascit igitur Petrus agnos, pascit filios, pascit et matres: regit et subditos et praelatos. Omnium igitur Pastor est, quia praeter agnos et oves, in Ecclesia nihil est“ Eusebius Emiss. *Homil. in Vigilia S. S. Apost.*

II. Úředná neomylnost papežova jest v tradici zabezpečena.

Nic není jasněji v Evangelii obsaženo než nejvyšší pastýřský úřad svatého Petra. Duch svatý tomu chtěl, aby princip, na němž celá církev spočívá, literou písma svatého nad vši pochybnost vysloven byl. Také tradice podává nám o této pravdě mnohem více svědectví než o mnohých jiných člancích víry. Vývodky z oněch tři míst písma svatého, z nichž neomylnost papežská plyne, jsou v památkách ústního podání úplně osvědčeny a upotřebeny.

Svědectví sv. církevních otců pro úřednou neomylnost papežskou.

Podáme zde svědectví otců ne tak pro prvenství Petrovo a nástupcův jeho jako spíše taková místa, jichžto pisatelé vroucí důvěrou projevují v božskou pomoc, anaž nástupcům Petrovým ku zachování pravé a nezvratné víry úřad učitelský konajícím propůjčena jest. Z toho vyplývá se strany papeže právo učiti a se strany těla církve povinnost jeho učení přijímati, poněvadž Petr ve svých nástupcích po všecky časy žije a v nich přednost nepochybujičnosti uskutečňuje. Přednost tuto připisovati dlužno oné modlitbě, jižto Kristus za Petra k Otci svému konal.

Začneme řadu těchto svědectví slavným a památným místem *svatého Ireneje*. Z tohoto památného místa jest vidno, že církev již v druhém století chovala v sobě to vědomí, že každý jednotlivý křesťan, každá jednotlivá církev, aby jistotu o pravé víře měla, s římskou církví nutně spojití se musí: „neboť k této církvi,“ dí onen sv. biskup Lyonský, „má se nutně pro její větší (obzvláštní) přednost celá církev, to jest všickni věřící světa mají se nutně k ní připojití; v níž, totiž v římské církvi, podání apoštolské ode všech vždycky zachováno jest bylo.“*) Zde vyslovuje sv. Irenej, že jest to povinností (*necesse est*) jedné každé církve, jednoho každého věřícího, aby se k římské církvi ve víře připojili, nejen proto že učení či podání apoštolské zachovává, nýbrž také proto, že římská církev větší (obzvláštní) přednost, vyšší vážnost má, t. j. že římská církev ve věcech víry nejvyšší autority požívá. Rozumná důslednost tohoto učení jest neomylnost papežské Stolicе; neboť kdyby apoštolská Stolicе blouditi mohla, tuť by se muselo říci, že věřící povinni jsou s ní blouditi. Tato vyšší vážnost se zakládá jednak na tradici apoštolské, ana v téže církvi se chová, a pak na přesném výkladu téže tradice. Dr. Döllinger („*Erwägungen für die Bischöfe des Concilium von*

---

*) *Ad hanc enim Ecclesiam propter potiore[m] principalitatem necesse est omnem convenire Ecclesiam, hoc est, qui sunt undique fideles; in qua semper ab his, qui sunt ubique, conservata est ea, quae est ab Apostolis Traditio. Advers Haeres. libro III. cap. 3.*

der Unfehlbarkeit des Papstes“) myslí, že učení či podání římské církve proto k vyvrácení bludařů jest příhodné, poněvadž do tohoto středu civilizovaného a vzdělaného světa odevšad věřící křesťané přicházejí, domácí viru svou sem přinášejíce, a tímto vždy trvajícím svěděctvím, tímto ustavičným spojením asiatského, egyptského, palaestinského podání s podáním římským tuto církev římskou ode všeho odchýlení u víře zachovávají. Avšak potřebno jest jen to místo svatého Ireneje čísti, abychom se přesvědčili, že výklad tento nemístný a nesprávný jest. Sv. Irenej mluví o povinnosti (*necesse est*) každé církve, každého křesťana, připojiti se k římské církvi a nemluví o cestování do Říma. On praví, že v Římě každá církev, každý věřící z pravého podání apoštolského čerpati musí a ne naopak, že římská církev z ostatních církví čerpá. Konečně praví, že příčina spojení každé církve s církví římskou záleží ve větší, obzvláštní přednosti její (*propter potioem principalitatem*). Dr. Döllinger se o této přednosti ani slovem nezmiňuje a přece přednost ta jádrem celého místa Irenejova jest.

Dále následuje *Origenes*, hlubokomyslný přednosta katechetické školy alexandrinské. Nikdo neprozkoumal písmo svaté více než on, nikdo nebyl tak zběhlý a obeznámen s nejstarším církevním podáním jako on, to patrno jest všudy ve spisech jeho, ve kterých slova Páně u svatého Matouše vykládá: „Ty jsi Petr a na této skále vzdělám církev svou a brány pekelné nepřemohou jí.“ Při těchto slovech klade sobě otázku,

nač se slovičko „jí“ vztahovati má? „zda-li, táže se, na skálu (*Petra*), na nížto Kristus církev svou vzdělal, aneb zdali na církev samu? I odpovídá: Slovičko „jí“ může dvojí smysl míti aneb musí se z toho uzavíratí, že skála a církev jedno a totéž jest. To jest to, co za pravý smysl mám: brány pekelné nepřemohou ani skálu, na níž Kristus církev svou vzdělal, ani církev, kteráž Kristem na skále vztělána jest. Jako v příslovích psáno jest, že zmije (jedovatý had) na skále žádné stopy nezanechá. Co tedy brány pekelnými přemoženo bývá, není ani skála, na níž Kristus církev vzdělal, ani církev na skále vzdělaná. Skála jest nepřístupna hadu, jest silnější nežli brány pekelné; a tuto její pevnost nemohou brány pekelné přemoci. Ale tato církev, jižto Kristus co moudrý stavitel na skále vzdělal, nemá se čeho báti od bran pekelných, jež mohou přemoci každého mimo skálu a církev se nacházejícího, ale proti těmto (skále a církvi) jsou málomocné.“ *)

---

*) *Quam autem eam? An enim Petram, super quam Christus aedificat Ecclesiam? An Ecclesiam? Ambigua quidem locutio est: an quasi unam eandemque rem, Petram et Ecclesiam? Hoc ego verum esse existimo: nec enim adversus Petram, super quam Christus Ecclesiam aedificat, nec adversus Ecclesiam portae inferi praevallebunt. Quemadmodum neque „via colubri super petram“, juxta id quod in Proverbiis scriptum est, reperiri possit. Quodsi adversus aliquem portae inferi praevallebunt, qui talis erit, neque Petra, super quam Christus Ecclesiam aedificat, neque Ecclesia a Christo super Petram aedificata, fuerit. Petra quippe serpenti inaccessa est, et fortior portis inferi, adeo ut propter robur illius portae inferi adver-*

S větší jasností a větším důrazem nelze vysloviti božskou přednost skály samým Ježíšem Kristem ustanovené. Církev spočívá bezpečně na ní; neboť tato skála jest nepřemožitelná proti všem úkladům pekla. Ten, kterýž nad církví bdí, bdí také nad skálou, na nížto církev spočívá, a abychom před Satanem (hadem pekelným) byli uchráněni, musíme se nejen v církvi, nýbrž také na skále nacházeti. Kdožby tudy dle řečeného ještě tvrditi chtěl, že ona 'skála viklati se může, ona skála, ku kteréž had pekelný žádného přístupu nemá?

Sv. Cyprian vyvolil sobě za zvláštní předmět, o němž s velikou zálibou jedná, tajuplnou jednotu církve, anaž první známkou její jest, kteroužto se také ode všech jiných tak zvaných křesťanských společností rozeznává. Nikdo ze sv. otcův nevytknul s takou důrazností přednost Petrovi propůjčenou, přednost totiž, aby byl základem této jednoty. V knize, pod názvem: „de unitate Ecclesiae“ proti kacířům Novatiánům sepsané, táže se těchto buřičů proti římské církvi takto: „Této jednoty kdo se nedrží, žeby viru měl, se domnívá? Kdo se církvi protiví a jí odporuje, kdo opustí *Stolici Petrovu*, na níž jest církev založena, mní, že by v církvi byli? (de unitate Ecclesiae cap. 6.) Z toho

---

sus eam non praevalent. Ecclesia Christi, qui „*sapienter aedificavit domum suam super Petram*“ portarum inferi capax non est, praevalentium quidem adversus quemcumque hominem, qui extra Petram et Ecclesiam fuerit, sed invallidarum adversus illam. *In Matth. hom. 12. n. 11.*

patrně plyne, že Stolice Petrova blouditi nemůže; neboť kdyby blouditi mohla, tuť by se staly případy, *kdežto bychom ji opustiti museli*. Avšak sv. Cyprian učí, *že kdo Stolici Petrovu opustí, církev samu opustí*. Něco doleji odvozuje sv. Cyprian tajuplnou jednotu církve od římského středu, od něhož jednota ta vychází a a v němžto základ svůj má. „Více jest paprsků slunečních, ale světlo toliko jedno; i větví jest více na stromě, kmen ale toliko jediný, pevně zakořenělý; přemnohoť i potůčků, avšak jediná jenom voda pramenitá, z kteréž se vyřinují. I nechať se vodní pramen mnohotvárným tokem rozplynulý býti zdá, v počátku drží se přece jednota jeho. *Odčesni paprsek od slunce, jednota sluneční nebere odčesu. Ulom větev od stromu, ona co úlomek pučeti nebude. Odraz od pramene potok, onť odražený vysákne. Rovněž tak prostírá světlem Páně oblitá církev své paprsky na veškeren svět. Než světlo to jest jedno, kteréž všady se rozlévá. Církev rozkládá svých plodorodných větví po celé zemi. Onať hojně plynoucí potůčky šíře a šíře rozvádí. Avšak hlava jest jedna i původ jedin i matka jedna, plodností v nástupcích hojná. Ona nás rodí, svým mlékem krmí, svým duchem obživuje.*“ Tato sličná slova, k věřícím Římanům pronešena za tou příčinou, aby proti nástrahám a úkladům Novatiánův byli ubezpečeni, jsou pro potomstvo neméně poučná. Všecka století to dosvědčují, že *veškerá úrodná plnost pravdy a svatosti, v církvi se nacházející, prýští se ze sjednocení s pramenem římským, a že každý papr-*

slek, každá větev, každý potůček t. j. každá jednotlivá církev od Říma oddělená, v temnotě, uschnutí a vysáknutí upadá. Ze středu římského vychází světlo, z pramene římského plynou potůčky širší a širší do celého světa — a ne naopak, jako by pramen římský teprvé od potůčků z něho plynoucích svou bytostí a jasností měl.

Pevnost a stálost Římské víry naplnila sv. Řehoř Nazianského, jenž dosti často svědkem proměn u víře na Východě byl, úžasem: „Ne dvě slunce dala nám příroda, ale dala nám dvojí Řím, dvě světla světa: jednu starou moc (Řím) a jednu novou (Cařihrad), jenom v tom rozdílnou, že jedna Východu, druhá Západu vévodí a svítí. Avšak krása této (Říma) má přednost nad krásu druhé. Co se víry její (Římu) týče, jde starý Řím již od počátku až do dneška pravou cestou a drží celý Západ, jak se také sluší, v samospasitelné pravdě, aby ta církev, kteráž přednostkou celého světa jest, úplný souhlas v Božství oslavovala.“*)

Sv. učitel naráží tu na bludy o tajemství sv. Trojice, jež Východ roztrhly, kdežto pod řízením sta-

---

*) *Duos quidem non natura dedit soles
 Duas at Romas, totius terrarum orbis
 Lumina, antiquam potestatem et novam.
 Tantum inter se differentes, quantum
 Illa quidem Orienti praelucet, haec autem Occidenti.
 At hujus pulchritudo illius pulchritudinem paribus ponderibus
 aequat.*

*Quod spectat ad illorum fidem, vetus quidem ab antiquo,
 Atque etiam nunc, recte currit, Occidentem*

rého Říma Západ ve spojení s Římem *pravou a čistou víru* ohledně nevýslovného poměru osob božských vyznával a zachovával.

Uprostřed věroučných bojů na Východě vydává *sv. Basil* ve svém listu k západní církvi totéž skvělé svědectví a vzdává povždy čistému učení Apoštolské Stolice, o jejížto pomoc prosí a žádá, tutéž slavnou pochvalu: „Potřebujeme Vaší pomoci co nejvíce, dí *sv. Basil*, aby ti, kteříž apoštolskou víru vyznávají, vymyšlených roztržek se odřeknuvše, vážnosti církve se podrobili; aby tělo Kristovo úplně ve všech svých údech bylo opět obnoveno; abychom nejen dobré jiných chválili, jakož teď činíme, nýbrž také naše vlastní církve k staré předešlé slávě a kráse pravé víry opět přivedli. Neboť v skutku vši chvály jest hodno, co *Pán Vaší Zbožnosti propůjčil, abyste totiž falešné od pravého a čistého rozeznávali a víru otcův bez všelike falešnosti přednášeli*. Tuto víru obdrželi jsme také my ve Vašem Apoštolském listu a souhlasíme s ní jakož i ve všem ostatním, co ve Vašich synodálních aktách kanonicky a právodatně jest ustanoveno.*)

Totum devinciens salutari doctrina;
 Quemadmodum par est, ut quae universis praesidet,
 Totam colat divinitatis symphoniam.

Carmen de vita sua. V. 562—572.

*) Ob quae maxime indigemus auxilio Vestro, ut qui Apostolicam profitentur fidem, excogitata a se schismata dissolventes, deinceps auctoritati Ecclesiae subjiciantur, ut perfectum fiat corpus Christi jam in omnibus membris integritati restitutum; ac non solum aliorum bona laudemus, id quod nunc facimus,

Zde podává, jak vidno a patrnó jest, Východní církev v osobě svého nejsvětějšího a nejučenějšího zástupce palmu pravověrnosti Západní církvi uznávajíc, že táž latinská církev od Pána *dar k rozeznávání pravého od falešného* obdržela, a že moc a síla listu apoštolského dostatečna jest, aby církve oněch krajin, kdežto dříve kolébka víry křestanské byla, k předešlé staré kráse pravé víry opět byly přivedeny a před zahynutím zachovány. Odkud ale, tážeme se, odkud měla tuto sílu ona římská synoda, jejížto synodální list s tak velkou úctou byl přijat? Snad od těch několika málo biskupů italských a galských, jež římský biskup okolo sebe shromáždil? aneb spíše od svatého Petra, jehožto mučeníctví, jak sv. Augustin dí, Římu a tím také celému Západu přednost ve věroučném rozhodování zabezpečilo?

Čím více v našich citátech pokračujeme, tím jasněji nahlížíme, jak velice přesvědčeni byli východní učitelové církevní o přednostech svatého Petra, jehožto sobě ve všech nástupcích jeho co žijícího představovali. Slyšme slavného diakona z Edessy, *svatého Efréma*, a poznáme, jaké postavení zaujímá Petr v díle rozši-

---

sed etiam nostras ipsorum Ecclesias in pristinum rectae fidei decus restitutas videamus. Revera laude summa dignum est, quod a Domino Pietati Vestrae datum est, adulterinum quidem a probo ac puro discernere, Patrum vero fidem sine ulla dissimulatione praedicare: quam quidem et nos suscepimus, agnovimusque Apostolicis notis signatam: eique et ceteris omnibus, quae in synodico scripto canonicè statuta sunt, assentimur." *Epist. XCII. ad Italos et Gallos.*

řování božského světla mezi všemi národy země! Sv. Efrém volá: „Buď pozdravena sůl země, jejíž sila nikdy nemůž býti zmařena. Buď pozdraveno světlo světa, jež vycházejíc vždy trvá a všudy svítí a osvěcujíc lid v temnostech sedící, ustavičně hoří a hřeje. Světlo to jest Kristus, svítlna či svícen jest Petr, olej ale jest pomoc Ducha svatého.*)

Může-liž se dílo a práce svatého Petra v církvi důrazněji vyjádřiti? Petr jest jen člověk, ale jest svítlnou či svícnem, na němžto Kristus sám svítí, a Duch svatý živí svou pomocí tento svícen.

Jiný církevní otec *sv. Epifanius* dokazuje, že sv. Petr obdržel v evangeliu tu přednost, aby neomylně rozeznával pravdu od bludu ve věroučných otázkách. Není to jen pouze osoba Petrova na několik let života obmezená, nýbrž jest to ve svých nástupcích vždy žijící Petr, jehož Kristus Pán pro všechny časy upevnil v pravdě. „Petrovi zjevil Otec svého Jednorozeného Syna; a proto blahoslaveným se nazývá. Petr se své strany blásá Ducha svatého (v kázání o Slavnosti Svatodušní v Jerusalemě): neb tak se slušelo pro toho, kterýž mezi Apoštoly Prvním, kterýž onou pevnou skálou jest, na níž církev Boží vzdělána jest a jižto (skálu) ani brány pekla nepřemohou. Brány pekla ale jsou bludy a pů-

---

*) *Salvete sal terrae, quod nunquam potest evanescere. Salvete, lux mundi in oriente manens, et ubique resplendens, illuminans tenebris oppressos atque ardens. Lucerna Christus, candelabrum est Petrus, oleum autem subministratio Sancti Spiritus. Encomium in Petrum etc.*

vodcové bludů. V každém ohledu jest víra utvrzena v něm (v Petrovi), poněvadž klíče králoství obdržel, a poněvadž na zemi rozvazuje a v nebi zavazuje. *Neb u něho nalezá se rozluštění všech těžších otázek věroučných.*“*)

Z Východu navratme se k Západním otcům církevním a potkáme tu nejprvé Dalmatince *sv. Jeronyma*, jenž ze Syrie svatému papeži Damasovi píše, by se od něho dozvěděl, k jaké straně by se přidati měl v prudké věroučné hádce v Antiochii tehdáž vzplánuhé. Byla to totiž otázka, zdali se má říkati, že tři hypostaze v Bohu jsou aneb zdali v Něm jen jedna hypostaze jest? *Sv. Jeronym* tudy píše: „Ačkoli se Tvé vysoké důstojnosti děším, zase Tvá vlídnost k důvěrnosti mne vzbuzuje; u Tebe hledám pomoci jako ovce u svého pastýře; žádného jiného neuznávám za vyššího, nežli Krista; s *Tvou Svatostí to jest se Stolicí Petrovou* mám obcování. Vímt, že na této skále církev jest vzdělána. Kdo mimo dům tento jí beránka svého, jest nesvatý; kdo v čas potopy není v arše, zahyne.“

---

*) „Huic Petro germanum suum Filium Pater indicat: et beatus idcirco dicitur. At ille ipse rursum Spiritum Sanctum patefecit: sic enim ei, qui inter Apostolos Primus esset, consentaneum erat, solidae illi Petrae, super quam est Ecclesia Dei fundata, et portae inferi non praevallebunt illi. Quarum portarum nomine haereses et haereseos conditores intelliguntur. Omnibus quippe modis *in eo (Petro) stabilita fides est*, qui coeli claves accepit, et in terra solvit et ligat in coelo. *In eo siquidem subtiliores quaelibet fidei quaestiones reperiuntur.*“ *Ancorat, cap. XI.*

A vypočítav jména biskupův antiochenských, jenž ho ku své straně přilákati chtěli, pokračuje dále: „Vitala neznám, Miliciusem pohrdám, o Pavlíkovi nevím. *Tebe se držím biskupe Římský!* a kdo nedrží s Tebou, nedrží s Kristem, jest Antikrist.“ *) Tuto důvěru v neomylný učitelský úřad papežův, kterýž, jak hned uvidíme, se Stolicí Petrovou jeden a tentýž jest, vyjadřuje sv. Jeronym později ve svém listu z Bethléma k Demetriadě rovněž tak jasně: „Když jsi ještě dítětem byla a biskup Anastas svaté a blahé paměti římskou církev spravoval, povstal na Východě prudký vích bludařův, pokusivších se o to, aby jednotu svaté víry svatým Apoštolem chválené (miní totiž víru římské církve v listu k Římanům k. 1, 8 oslavenou) poškvřnili a zviklali. Ale tento muž (papež Anastas) pln chudoby evangelické a pečlivosti Apoštolské, rozdrtiv hned strašlivou hlavu onoho draka, utišil jícen sícíciho hada. A poněvadž se obávám a sám jsem skrze pověst slyšel, že ono jedovaté a lichotivé učení ještě posud žije a buření, tož měl jsem za povinnost, bych tě ve svaté lásce upozornil, *abys se pevně držela víry svatého Innocence, kterýž nástupcem jest na Apoštolské Stolicí, a abys žádné cizé učení, ačkoliv opatrnou a moudrou sobě se býti zdáš, nepřijala. Neb tito lidé (blu-*

---

*) Ego nullum primum, nisi Christum sequens *Beatitudini Tuae id est Cathedrae Petri*, communionem consocior. Super illam Petram aedificatam Ecclesiam scio. Quicumque extra hanc domum agnum comederit, profanus est. Si quis in Noë arca non fuerit, peribit regnante diluvio. Non novi Vitalem, Mele-

daři) v úkrytu sobě šeptající zdají se jakoby hledali pravdu Boží.“*)

Sv. Ambrož mluví o svatém Petru ve svém výkladu žalmu čtyřicátého; při té příležitosti pronáší o knížeti Apoštolském ono památné a slavné slovo, jímž se výrok Kristův u sv. Matouše k. 16. tak významným způsobem opakuje: „Sám Petr jest to, k němuž Pán promluvil: Ty jsi Petr a na té skále vzdělám církev svou. Kde jest Petr, tam jest církev; kde však církev jest, tam není žádné smrti, nýbrž život věčný.“**) Kdo tudíž církev hledá, ať se jen otáže, kde jest Petr; v Petru nalezne církev, kteráž bez něho býti nemůže.

tium respuo, ignoro Paulinum. Quicumque Tecum non colligit, spargit: hoc est, qui Christi non est, Antichristi est.“ *Epist. XV. ad Damasum.*

*) Dum esses parvula et sanctae ac beatae memoriae Anastasius Romanam regeret Ecclesiam, de Orientis partibus haereticorum saeva tempestas simplicitatem fidei, quae Apostoli voce laudata est, polluere et labefactare conata est. Sed vir ditissimae paupertatis et Apostolicae sollicitudinis, statim noxium perculit caput et sibilantia hydrae ora compescuit. Et quia vereor, imo rumore cognovi, in quibusdam adhuc vivere et pullutare venenata blandaria, illud te pio charitatis affectu praemonendam puto, ut *sancti Innocentii, qui Apostolicae Cathedralae successor est, teneas fidem, nec peregrinam, quantumvis tibi prudens callidaque videaris, doctrinam recipias. Solent enim hujusmodi per angulos mussitare, et quasi justitiam Dei quaerere.*“ *Ad Demetriadem. Epist. CXXX.*

**) „Ipse est Petrus, cui dixit: Tu es Petrus et super hanc petram edificabo Ecclesiam meam. Ubi ergo Petrus, ibi Ecclesia; ubi Ecclesia, ibi nulla mors, sed vita aeterna.“ *Ennarat. in ps. 40. cap. 19.*

Při jiné příležitosti píše týž sv. biskup cisařům, doporučuje jim římskou církev a prosí je, aby úředné činnosti její svými proticírkevními zákony žádné překážky nekladli: „Prosím Vaši Milost, byste netrpěli, aby římská církev, hlava veškerého okresu římského a svatá víra Apoštolská byla zlehčována; neboť od této církve přecházejí svatá práva společnosti církevní na všechny církve.“ *) Důležitost římské víry pro všechny jednotlivé církve nelze lépe a důrazněji vysloviti než předešlými slovy. Stojí-li jednotlivé církve ve společnosti a ve svazku jednotném, má to svou příčinu v jednotě s Římem. Dejme tomu, že by oddělení od papeže bylo nutné, poněvadž by týž papež bludně církve učil, tož by svazek mezi všemi církvemi byl rozpoután a ony by vesměs se rozpadly (když by je Caesaropapismus nadržel jako v Rusku aneb v Prusku). *To přesvědčení, že víra římská dle božského zaslíbení pevnou a nezvratnou jest, drželo tudíž veškeré církve v jednotě spojené.* Básník *Prudentius*, souvěký sv. Ambrože, vyjadřuje tutéž myšlenku ve své básni na sv. Vavřince, klada totiž tomuto svatému mučeníku na žhavém roždí trpícím následující slova v ústa: „Propůjč, o Kriste, Římanům Tvým, aby křesťanským se stalo město toto, skrze kteréž jednotu náboženství všem ostatním dáváš. O kéž by skrze toto město

---

*) „Totius orbis Romani caput Romanam Ecclesiam atque illam sacrosanctam Apostolorum fidem, ne turbari sineret, obsecranda fuit Clementia vestra; inde enim in omnes venerandae communionis jura dimanant. *Epist. XI. Class. 1. ad Imperatores.*

v jeden celek spojeni byli všickni rozptýlení údové, aby obor země, v mírnosti jsa podroben, mír a pokoj měl, aby mír a pokoj mělo toto nejslavnější hlavní město.“ *) A tak jedno město za druhým křesťanskou víru přijavši, k jednotě římské se přivtělilo, a Řím svatého Petra stal se střediskem této nové jednoty. Ale jak pak by se takové ryze duchovní spojení utvořiti a zachovati mohlo, kdyby středisko, od něhož jednoty vychází, za omylné považováno bylo? Čím dále proud tradice sledujeme, tím jasněji vystupuje idea svatého Petra, v církvi ustavičně žijícího a učícího. Ovšem bylo přesvědčení toto na počátku církve ještě temné, avšak, jako se to ve všech ostatních člancích víry stává, vystupuje ono přesvědčení od jednoho století k druhému vždy určitěji a jasněji. Jeden biskup na konci čtvrtého století, *sv. Asterius z Amasey* mluví s velkou výmluvností takto: „V pravdě zvěstuje Izaiáš v proroctví svém, že Otec položil Syna za kámen úhelný, naznačiv tím, že budova celého světa na tomto základu spočívá. A tak opět Jednorozený Syn, jak ve *sv. Evangeliiu* čteme, ustanovil Petra za základ církve :

---

*) *Da Christe, Romanis tuis
 Sit christiana ut civitas:
 Per quam dedisti, ut ceteris
 Mens una sacrorum foret
 Confoederentur omnia
 Hic inde membra in symbolum:
 Mansvescit orbis subditus,
 Mansvescit et summum Caput.*

Peri stefanon s. Laurent.

Ty jsi Petr a na té skále vzdělám církev svou. První z těchto dvou kamenů co velká, pevná skála položen jest v základ tohoto světa či v slzavé údolí, jak David dí, aby všechny křestany na něm vzdělané do výšin povznášel, totiž až do onoho věčného přibytku, jenž jest nadějí naší. Jiný základ nemůž položen býti leč Ježíš Kristus. Avšak Spasitel náš měl za dobré, aby první z učeníků svých podobným jménem poctěn byl, nazvav jej *skálou*. *Petrem tedy, pravým a věrným učitelem zbožnosti učiněným, stojí neoblomná a nepohnutá stálost církvi. Tak stojíme my křestané od východu až k západu pevně utvrzení v budově Spravedlivého (Petra).**) Sv. Augustin, po všechny časy co učitel milosti (doctor gratiae) ctěný, pojal učení o církvi zajisté velmi hluboce. Jeho činnost na-

---

*) Sane vero Isaias vaticinans ait, posuisse Patrem Filium lapidem angularem: nimirum significans mundi totam concretionem illo fundamento ac basi nixam esse Quin et rursus Unigenitus, ut sacris Evangelii libris conscriptum est, Petrum Ecclesia fundamentum dicit: Tu es Petrus et super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam. Primus enim revera hic, ut grandis quidam ac durus lapis in mundi hujus cava demissus est, sive in vallem plorationis, quemadmodum David ait, ut christianos omnes superaedificatos portans in sublime, nempe ad spei nostrae domicilium subvehat. Fundamentum aliud nemo potest ponere praeter id, quod positum est, quod est Christus Jesus. Sed et simili quoque Salvator noster appellatione primum suum discipulum honestandum duxit, nominans fidei Petram. *Per Petrum ergo verum ac fidelem pietatis doctorem effectum, ecclesiarum stabilis inflexaque firmitas consistit. Justo orro aedificatione radicati amus.* solis ad usque occasum sumus christiani. *Homilie VIII. in SS. Petrum et Paulum. Migne pag. 263.*

proti rozkolu Donatistskému přiměla ho k tomu, že předností církve, Bohem ustanovené a ustavičným působením Ducha sv. oslavené, ostrovtipem svým a svatostí svou prozkoumal a objevil. Nikdo nepoznal úkol svatého Petra a učitelské Stolice jeho lépe než sv. Augustin; nikdo nevyjádřil vzájemný poměr a nerozlučnost *křesťanské jednoty a pravdy* lépe než svatý Augustin. Z jeho hlubokého přesvědčení pochází ono veliké pravidlo, jež, jedná-li se o církvi, vždycky platnost míti bude: „Bůh, dí on, postavil učení *pravdy* na Stoli *lici jednoty*.“ *) S jakým jásotem přijal také výrok z Říma proti bludaři Pelagiovi, jakou radostí a plesáním naplnilo ho potvrzení obou synod afrikánských papežem Innocencem I.? Slyšme jen, jak se vyslovuje o věroučném výroku svatého papeže Zosima proti bludařům, rozhodný výrok papežský uvádí těmito vítězoslavnými slovy: „V těchto slovech Apoštolské Stolice jest katolická víra tak ryze a důkladně, tak bezpečně a jasně vyslovena, *tak že o ní pochybovati není dovoleno křesťanu*.“ **)

Tuto důvěru v římského papeže, co nástroje Kristem samým v osobě sv. Petra ustanoveného, vštěpoval v paměť také lidu věřícímu, pro nějž k tomu účeli sepsal píseň populární proti Donatistům na

---

*) „(Deus), qui in Cathedra *unitatis* doctrinam posuit *veritatis*.“
Epist. CV. Class II. Donatistis cap. 16.

**) „In his verbis Apostolicae Sedis, tam antiqua atque fundata, certa et clara est Catholica fides, *ut nefas sit de illa dubitare christiano*.“ Epist. CXC. Class III. ad Optatum cap. 23.

spůsob žalmu. V této písni nalezají se následující významná slova:

Pojďte, bratři, chcete-li býti vštípeni k kmenu vinému.
S bolesti vidíme vás odštípené ležeti na zemi.

Počítejte biskupy, kteříž od Petra na Stolci jeho seděli,
Pozorujte jak tito otcové jeden po druhém následovali:
To jest ta skála, jižto pyšné brány pekla nepřemohou. *)

V těchto verších obsaženo jest učení, že *celá řada* římských biskupův zahrnuta jest v onom zaslíbení svatému Petru daném. Nejenom svatému Petrovi, nýbrž Papežům jest přislíbena přemožení bran pekelných. Tyto brány vychrlují ustavičně blud; ale neomylná přednost Petrova a nástupců jeho ubezpečuje nás proti němu. V tomto nezvratném učení poznáváme velikého biskupa Hipponenského, sv. Augustina, kterýž pro všechny časy vyřknul nepomíjející slova: „Řím mluvil, věc ukončena jest.“ („Roma locuta est, Causa finita est.“)

Již však čas jest, bychom slyšeli *svědectví Papežů samých*, jenž se o vážnosti a síle, Petrovi a nástupcům jeho dané, co nejurčitěji projádřili. Nenamítej nikdo, že Papežové jsou zde svědkové ve vlastní záležitosti své. (Dr. Döllinger a biskup Maret námitku tu činí.) Sám Bossuet, kterýž proti neomylnosti čtvrtý artikul gallikánský sepsal, že totiž výrok papežův jen tenkrát

*) Venite, fratres, si vultis ut inseremini in vite.

Dolor est, cum vos videmus praecisos ita jacere.

Numerate sacerdotes vel ab ipsa Petri sede,

Et in ordine illo Patrum, quis cui successit videte:

Ipsa est Petra, quam non vincunt superbae inferorum portae.

jest neproměnlivý (neomylný), když k němu přijde závaží biskupův, *sám Bossvet, dím, uznává Papeže co hodnověrné svědky přednosti Apoštolské Stolice* těmito slovy: „Podle té zásady, kdyby Papežové nesměli sami o sobě svědčiti, museli bychom také biskupům a kněžím víru upíрати, když o vlastní důstojnosti své mluví. Opak toho musíme tvrditi; neboť Bůh sám vnuká přednostům církve pravé poznání své moci a postavení svého, aby, když toho okolnosti vyžadují, svobodně a doufanlivě moci své použili, plnice takto slovo Apoštolo: *prijali jsme Ducha Božího, abychom věděli, které věci od Boha darovány jsou nám.* Musel jsem jednou pro vždy k tomu poukázati, abych odrazil onu opovážlivou a nejhorší námitku; a já osvědčuji, že se sám držím učení a tradice Papežů o důstojnosti Apoštolské Stolice; a to tím více, an netoliko oni, nybrž i všickni ostatní, celá církev, jak na Východě tak i na Západě o moci Apoštolské Stolice svědectví vydávají.“ *)

---

*) *Audio, quid dicant: Romanis Pontificibus Sedis suae dignitatem commendantibus, in propria videlicet causa non esse credendum. Sed absit; pari enim jure dixerint, ne Episcopis quidem aut Presbyteris esse credendum, cum Sacerdotii sui honorem praedicant; quod contra est. Nam quibus Deus singularem honoris dignitatisque praerogativam contulit, iisdem inspirat verum de sua potestate sensum; ut ea in Domino, cum res poposcerit, libere et confidenter utantur, fiatque illud quod ait Paulus: *Accepimus Spiritum, qui ex Deo est, ut sciamus, quae a Deo donata sunt nobis.* (I Cor. 2, 12.) Quod quidem hic semel dicere placuit, ut temerariam ac pessimam responsionem confutarem; profiteorque me de Sedis Apostolicae majestate, Romanorum Pontificum doctrinae et traditioni crediturum: quamquam eorum Sedem*

Uvádíme zde nejprvé svědectví *sv. Sixta III.*, předchůdce *sv. Leona*, jenž ve svém listu k Janu Antiochenskému takto praví: „*Co svatý Petr (od Krista) obdržel, to podal svým nástupcům.* Kdožby se chtěl odloučiti od jeho učení, jehož prvního mezi Apoštoly sám Mistr vyučil? Nečerpal učení své ze slyšení jiných ani ze čtení knih: nobrž vyučen byl Mistrem samým. Spisy a spisovatelé nepřijdou zde na váhu: naprostou a jednoduchou víru, o níž žádného pochybování býti nemůže, přijal; víru, jižto vždy rozjímati a v ní trvati dlužno, abychom Apoštoly s čistým smyslem následujícíce opravdu apoštolskými muži se stali. Nastává nám nemalé břímě, nemalá práce, aby církev Boží bez všelické poškrvny a vrásky byla zachována.“ *)

Poslyšme dále *svatého Leona Velkého*. Leo z výše Apoštolské Stolice hlásá takto: „Zůstává tudíž zařízení

---

magis, quam reliqui, ac tota Ecclesia, atque Orientales haud minus quam Occidentales praedicant. Defensio Declarationis Cleri Gallicani libr. X cap. 6.

*) „*Beatus Petrus Apostolus in successoribus suis, quod accepit, hoc tradidit. Quis ab ejus velit se separare doctrina, quem ipse inter Apostolos primum Magister edocuit. Non hunc auditus per alterum, non sermo lectus instruxit: doctus est cum aliis ore Doctoris. Non scripturae, non scriptorum passus est quaestionem: absolutam et simplicem fidem, et quae controversiam non haberet, accepit: quam utique meditari semper et in qua manere debemus: ut sensu puro sequentes Apostolos, inter apostolicos esse mereamur. Non parum nobis oneris, non parum laboris incumbit, ut Ecclesiae Domini macula desit et ruga.*“ *Epist. Romanor. Pontificum tome I. Constant.*

pravdy a sv. Petr v obdržené pevnostě skály trvaje, *ne opustil nikdy kormidlo či veslo církve*. Podnes koná úplně a mocně vše, co mu nařízeno bylo, a plní všechny povinnosti úřadu svého a pastýřské péče své v Tom a skrze Toho, skrze Něhož byl oslaven. Co jsme tedy kdy dobře učinili a dobře rozhodli, co jsme kdy od milosrdenství Božího každodenním vzdýcháním obdrželi, to jest dílo a zásluha sv. Petra, jehožto moc pořád žije na Stolici své a jehožto vážnost pořád vyniká.“ *) Nápotom narážejce na výroční památku svého povýšení na Stolici Apoštolskou pokračuje dále: „Tak tedy, Nejmilejší, slavíte dnešní slavnost pravým způsobem, jelikož v pokorné osobě moji uznáváte a ctíte toho, v němž pastýřská péče všech pastýřův a ochrana všech svěřených jemu ovcí trvá a jehožto důstojnost také v nehodném nástupci nehyne.“ Kdož se může dle slov těchto odvážiti, aby za klamného měl papeže ve výročí věroučných, v nichžto neklamný, nezměnitelný hlas Petrův slyšíme? Nesmíme se tudíž diviti, když jiný učitel církevní, sc. Petr Chrysologus, bludaři Eutyche-tovi v jednom listu radu dává, aby vše pozůstavil rozhodnutí sv. Petra, jehož hlas povždy od věřících

---

*) „Manet ergo dispositio veritatis, et beatus Petrus in accepta fortitudine Petrae perseverans, suscepta Ecclesiae gubernacula non reliquit. Qui nunc plenius et potentius ea, quae sibi commissa sunt, peragit et omnes partes officiorum atque curarum in Ipso et cum Ipso, per quem est glorificatus, exequitur. Si quid itaque a nobis recte agitur, recteque discernitur. si quid a misericordia Dei quotidianis supplicationibus obtinetur, illius est operum atque meritorum, cujus in Sede sua vivit potestas, et excellit auctoritas.“ *In Anniversario Assumptionis suae. Serm. III.*

slyšen býti má: „Ve všem ale, dí sv. Chrysologus, napomínáme tebe, ctihodný bratře, abys vše, co od svatého Otce v Římě psáno bylo, poslušně přijal; neboť sv. Petr, kterýž na této Stolici pořád žije a předsedá, propůjčuje všem hledajícím pravdu víry. My ale nemůžeme v zájmu pokoje a víry bez souhlasu římského biskupa takové záhadné otázky rozhodovati.“ *)

Sv. papež *Simplicius* oznamuje císaři Zeno-novi, že mu odeslal psaní svých předchůdců proti bludům monofysickým a píše potom dále: „Totéž pravidlo Apoštolského učení trvá v nástupcích toho, jemuž Pán péči nad celým ovčincem svěřil a jemuž přislíbil, že ho nikdy až do skonání světa neopustí a že ho brány pekelné nepřemohou, jemuž přislíbil, že cokoli sváže na zemi, nebude rozvázáno na nebi.“ **)

Nejináč mluví nástupce jeho sv. papež *Gelasius*. V jednom dekretálním listu, Řekům poslaném, mluví takto: „Ovšem bylo dvanácte Apoštolů, v zásluhách a důstojnosti sobě rovných; ačkoli všickni stejně

---

*) *In omnibus autem hortamur te, frater honorabilis, ut his, quae a beatissimo Papa Romanae civitatis scripta sunt, obedienter attendas, quoniam R. Petrus, qui in propria Sede vivit et praesidet, praestat quarentibus fidei veritatem. Nos enim pro studio pacis et fidei, extra eonsensum Romanae civitatis Episcopi causas audire non possumus.* *Epist. ad Eutychetem. Migne p. 23.*

**) „*Perstat enim in successoribus suis haec et eadem Apostolicae norma doctrinae, cui Dominus totius curam ovilis injunxit, cui se usque ad finem saeculi minime defuturum, cui portas inferi nunquam praevalituras esse promisit, cujus sententiis quae ligarentur in terris, solvi testatus est, non posse nec in coelo.*“ *Epist. IV. ad Zenonem. Labbe tom. IV. col. 1071.*

duchovním světlem osvíceni byli, chtěl přece Kristus, aby jeden z nich nejvyšší hlavou byl a vedl jej zázračným svým řizením do Říma, vládkyně národův, vedl a řídil Petra prvního a hlavu Apoštolů v hlavním a prvním městě světa. Zde zářil Petr světlem učení svého na povznešeném místě, zde prolil slavně krev svou a našel na věky odpočinek svůj, propůjčiv Stoliici, jižto sám byl zasvětil, aby ji dle zaslíbení Páně brány pekelné nikdy nepřemohly, aby byla nejjistějším přístavem všech zmítaných; kdo v něm přebývá, nalezne blažené a věčné město, kdo ale ním pohrdá, ať přihlíží, jak se bude moci v den soudu vymlouvati.“ *)

Sv. papež Řehoř neméně hájí vážnost Stoliice Apoštolské. Biskupům v Galii píše takto: „Povstane-li o nějaké učení viry spor, čehož Bůh uchovej, aneb udá-li se nějaká záležitost, kteráž pochybnosti působí

---

*) „Duodecim certe fuere Apostoli, paribus meritis parique dignitate suffulti; cumque omnes aequaliter spirituali luce fulgerent, unum tamen principem ex illis voluit Christus, eumque dispensatione mirabili in Dominam gentium Roman direxit, ut in praecipua urbe vel prima primum et praecipuum dirigeret Petrum. Ibique sicut doctrinae virtute sublimis emicuit, ita sanguinis effusione gloriosa decoratus aeterno hospicio requiescit, praestans Sedi, quam ipse benedixit, ut a portis inferi nunquam pro Domini professione vincatur, omniumque sit fluctuantium tutissimus portus, in quo, qui requieverit, beatâ et aeterna statione gaudebit; qui vero contemserit, ipse videbit, qualia genera excusationum in die obtendat iudicii.“ *Epist. XIV. de responsione ad Graecos. Migne p 90.*

a pro důležitost svou rozhodnutí Apoštolské Stolice vyžaduje, tak se má po bedlivém pravdy pátrání zpráva nám (papeži) dáti, abychom ji přiměřeným, *veškerou pochybnost odstraňujícím rozhodnutím ukončili.*“*)

To bylo tedy stálé učení Papežů a vidno jest, že učení to nikdy neopomenuli při vhodné příležitosti v paměť vštěpovati.

V patém století pronáší učený *Theodoret*, biskup *Cyru*, přesvědčení své o vážnosti Stolice Apoštolské ve věcech víry takto: „Apoštolská Stolice má prvenství nad církvemi celého světa z mnohých důvodů, především ale proto, poněvadž *žádným bludem poškvrněna nebyla (neporušená zůstala), a žádný bludář místo její nezaujal*, poněvadž apoštolskou milost vždycky ryzou zachovala. Cokoliv rozhodnete, s tím souhlasíme, důvěrou ve spravedlnost Vašeho rozsudku naplnění jsouce, a prosíme, byste nám týž rozsudek písemně odeslali.“ **)

---

*) „*Si quam vero contentionem, quod longe faciat divina potentia, de fidei causa evenire contigerit, aut negotium emerit ejus vehemens sit fortasse dubietas et pro sui magnitudine iudicio Sedis Apostolicae indigeat: examinata diligentius veritate, relatione sua ad nostram studeat perducere notionem: quatenus a nobis valeat congrua sine dubio sententia terminari.*“
Libr. V. Epist. 54 ad Galliae Eppos.

**) „*Habet enim Sanctissima illa Sedes ecclesiarum, quae in toto sunt orbe, principatum multis nominibus, atque hoc ante omnia, quod ab haeretica labe immunis mansit, nec ullus contraria sentiens in illa sedit, sed apostolicam gratiam integram conservavit. Quae a Vobis fuerint iudicata, in his, qualiacunque erunt, iudicii Vestri aequitati confidentes acquies-*

V sedmém století podává nám *sv. Isidor ze Sevilly* totéž přesvědčení církvi Špaňhelských dotvrzuje, že každý, kdož výrokům papežským odporuje, bludařstvím se vinen stává: „My víme, že co přednostové církve Kristovy zvláštním způsobem před ostatními praeláty zavázáni jsme římskému Papeži, náměstků Božímu, uctívou, pokornou a zbožnou poslušnost prokazovati. *Kdokoliv jemu tvrdošijně odporuje, toho prohlašujeme za bludaře, za úplně vyloučeného ze společnosti věřících. Nepravíme to dle vlastní libovůle své, nýbrž držíme se toho pevně a nezvratně dle vážnosti Ducha svatého.*“ *)

Když na Východě bludařství monothetické či jednovolnické (že měl Kristus jen jednu vůli-thelema) povstalo a následkem nedbalosti papeže Honoria Římská Stolica po nějaký čas nerozhodovala, tu byl nátlak všech tamních církví na rozhodnutí Apoštolské Stolicy tím prudší. Z pontifikátu *sv. Theodora*, třetího nástupce Honoria, máme jeden list, v němžto afri-

---

cimus: et rogamus, ut ex scriptis constituatur.“ Tom. IV. p. 1323. Epist. ad Renatum presbyterum CXVI.

*) „Sic nos scimus praeesse Ecclesiae Christi, quatenus Romano Pontifici reverenter, humiliter et devote, tanquam Dei vicario, prae ceteris Ecclesiae praelatis specialius nos fateamur debitam in omnibus obedientiam exhibere. *Contra quod quemquam procaciter venientem, tanquam haereticum, a consortio fidelium omnino decerimus alienum. Hoc vero non ex electione proprii arbitrii, sed potius auctoritate Spiritus Sancti habemus firmum ratumque credimus.* Epist. ad Claudium ducem. Opp. tom. 6.

kánští biskupové ve jménu sněmů afrikánských o rozhodnutí v této otázce (proti jednovolníkům) žádají, kteréžto rozhodnutí o dvojí vůli v Kristu jedná. Onino afrikánští biskupové berou útočiště své k Papeži, poněvadž jemu přináleží právo, aby učení viry ve sporných otázkách stanovil a rozhodoval. Následující jsou slova jejich: „Žádný nemůž pochybovati, že ze Stolice Apoštolské prýští se velký nevyčerpatelný pramen, na všecky věřící vodu svou vylévající, jehožto bohatí proudové celý křesťanský svět obtékají a zavlažují. Této Apoštolské Stolici přiřkli také Otcové ve svých sněmovních uzavřeních z úcty k svatému Petru *zvláštní vážnost ve věcech viry, kteréž zkoumány býti mají s největší bedlivostí a spravedlností Apoštolskou hlavou všech biskupů*, jejížto úkolem již od starodávna jest, aby to co jest špatné zavrhla a co jest chvály hodno potvrdila. Neboť starými zákony jest ustanoveno, aby, cokoliv se i v nejzažších krajinách přibodilo, nebylo pojednáváno a rozhodováno dříve, než by se to Vaši vznešené Stolici oznámilo, *aby to vážností a rozhodnutím jejím platnost mělo*, aby takto veškeré ostatní cirkve odtud (od Stolice Apoštolské) co od svého prvního pramene původné učení své přijaly a *v rozličných krajinách celého světa tajemství viry a spásy v neporušené čistotě zachovaly.* *)

---

*) *Magnum et indeficientem omnibus omnibus christianis fluentem redundantem, apud Apostolicam Sedem consistere fontem nullus ambigere possit, de quo rivuli prodeunt affluenter universum largissime irrigantes orbem christianorum, cui*

V tomtéž čase, když afrikánské církve takovou důvěru v neomylné učení nástupce svatého Petra projevily, obrátil se Východ skrze *Sergia*, metropolitu v *Cypru*, k témuž papeži *Theodorovi* osvědčiv důvěru svou v Apoštolskou Stolicí následujícím způsobem: „O svatá hlavo, Tvou Apoštolskou Stolicí založil Ježíš Kristus co pevnou, nepohnutou tvrz, co jasně zářící měřidlo víry. Neboť, jak slovo Boží pravdivě učí, Ty jsi Petr a na tom základu upevnění jsou sloupové církve: Tobě dal také klíče království a Tobě přiřknul právo, abys zavázal a rozvázal, co na nebi a zemi jest. Ty jsi přemožitelem nepsvatých kacířstev co hlava a učitel pravé a neporušené víry. Protož, o Otče, nezhrdej vírou Otců našich, proudy kacířskými obklíčenou a v nebezpečí se nacházející. O sv. Otče zapuď světlem božské vědy mlhu nemoudrých lidí. Zapuď rouhání a vychloubání nově vzniklých bludných učitelův marně mluvících Neboť, aby víra u nás opět

---

etiam in honorem beatissimi Petri Patrum decreta peculiarem omnem decrevere reverentiam in requirendis Dei rebus, quae omnino et sollicite debent maxime vero justeque ab ipso praesulum examinari vertice Apostolico, cujus vetusta sollicitudo est, tam mala damnare, quam probare laudanda. Antiquis enim regulis sancitum est, ut quidquid quamvis in remotis vel in longinquo positis ageretur provinciis, non prius tractandum vel accipiendum sit, nisi ad notitiam almae Sedis Vestrae fuisset deductum, ut hujus auctoritate, juxta quae fuisset pronuntiatio firmaretur, indeque sumerent ceterae Ecclesiae velut de natali suo fonte praedicationis exordium, et per diversas totius mundi regiones puritatis incorruptae manent fidei sacramenta salutis.“ Labb. tom. VI. col. 128.

vzkvétala, k tomu nám neschází nic jiného než *Tvoje pravověrné a Apoštolské rozhodnutí a podání.*“ *)

Sv. Papež Theodor odsoudil také ony kacíře a zavrhnul nové jednovolnické vyrčení, zvané „typus,“ ve kterémž císař Konstans II. všecko hádání o jedné nebo dvojí vůli v Kristu zakazoval. Papež *sv. Martin*, nástupce *svatého Theodora*, nechtěl se podrobiti tomuto nepřislušnému vyrčení císaře a obdržel v boji tom palmu mučeníctví. On slavil před tím v lateránské basilice slavnou synodu, kdežto jednovolnictví (monotheletismus) úplně bylo odsouzeno; i obdržel rozličná psaní biskupů, kteráž se v aktách téže synody nale-
zají a víru v neomylnost věroučných výroků papežských vesměs vyznávají. Obmezíme se zde pouze na několik slov ze psaní biskupa *Štěpána z Dory*: „Ve-

---

*) „Firmamentum a Deo fixum et immobile atque tituli formam lucidissimam fidei Vestram Apostolicam Sedem constituit, o sacer vertex Christus Deus noster. Tu es enim, sicut divinum veraciter pronuntiat verbum, Petrus et super fundamentum Tuum Ecclesiae columnae confirmatae sunt Tibi et claves regni coelorum commisit, atque ligare et solvere potestative, quae in terra et in coelis sunt, promulgavit. Tu profanarum haereseum depositor existis, ut princeps et doctor orthodoxae et immaculatae fidei. Igitur non despicias Patrum nostrorum, Pater, fidem aestuantem et ab aliquibus haereticis ventis violentatam nec non periclitantem: resolve nebulam insipientium lumine Tuae divinae scientiae, o Sanctissime. Abscinde blasphemias et jactantiam vaniloquorum et noviter emergentium haereticorum doctorum. Nihil enim minus est orthodoxae et apostolicae Vestrae definitioni atque traditioni, quatenus augmentum aliquod suscipiat a nobis fides.“ *Labbe tom. 16.*

změme perutě holubice, jak David dí, poletme a zvěstujme všecko té před očima všech povýšené Stolicí, této Tvé nejvyšší a nejhlavnější katedře, kdežto každá rána již od dávna uzdravení docházela. Neboť mocí úřadu a od starodávna propůjčovala tato Stolica uzdravení podle apoštolské a kanonické vážnosti své, jelikož v pravdě veliký kníže apoštolský Petr dle jasného znění písmá nejen klíče království obdržel, aby věřícím důstojně je odvíral a v milostné Evangelium věřícím nikterak je nezavíral; nýbrž také „první“ rozkaz měl, aby pásł ovce církve katolické, anto mu Pán pravil: *Petře miluješ mne? pasiž ovce mé*; a poněvadž především obzvláště pevnou a nezvratnou víru v Pána Boha našeho jevil, proto byl také udůstojněn, aby zmítané soudruhy své a bratry duchovní obracoval a utvrzoval, jelikož od Boha našeho, kterýž pro nás tělem učiněn jest, dle milostivého zařízení moc a vážnost kněžskou nad všemi přijal.“*)

---

*) „Aliquando (assumentes) pennas columbae, secundum beatum David, volemus et annuntiemus haec omnia omnium propositae Sedi, dico autem summae Vestrae et principali, ad medicinale consuetum emersi vulneris. Quippe quoniam hoc potestative olim et ab antiquitus facere per Apostolicam sive canonicam consuevit Auctoritatem, dum aperta lugubratione non solum *claves regni coelorum creditae sunt ei, atque ipse tantum modo ad aperiendum eas fidelibus* quidem digne, minime autem Evangelio gratiae credentibus justo claudere, magnus secundum veritatem et princeps Apostolorum meruit Petrus: *sed etiam et pascere primus iussus est oves catholicae Ecclesiae, cum Dominus dicit: Petre, amas me? Pasce oves meas.* Et iterum ipse praecipue et specialiter firmam prae omnibus habens in Dominum Deum nostrum et immutabilem fidem,

Takové přesvědčení panovalo na Východě o římské Stolicí a o neporušenosti víry její.

Když nastoupil *sv. Agatho* Stolicí Apoštolskou, vyžadovalo učení jednovolníků, kteréž již na koncilu lateranenském zavrženo bylo, opět nového vyjednávání na všeobecném koncilu, ne jakoby pravá víra „o dvoji vůli v Kristu“ ještě pochybná byla, nýbrž aby bludné učení na Východě s mnohem větším důrazem bylo vyvráceno. Jednovolníci byli kacíři před šestým koncilem jako byli Ariáni kacíři před koncilem Nicejským, bylo však velmi žádoucí, aby církev proti jedněm jako proti druhým mocného hlasu svého pozdvihla, aby takto vypínavost bludu byla zlomena a dojem učiněn byl na ty, kteříž dalším vaháním v zkázu uvedeni avšak slavnou klatbou koncilu ještě zachováni býti mohli.

Papež *sv. Agatho* poslal císaři a koncilu, jenž do Konstantinopoli byl svolán, dva dogmatické listy, kteréž od koncilu radostným byly přijaty voláním: „*Petr mluvil ústy Agathona!*“ V těchto dogmatických listech mluví Papež o vážnosti Stolice Apoštolské úplně v duchu předchůdců svých takto: „Svatý Petr odevzdal učení apoštolské Apoštolům, ne aby pod kbelcem skryto, nýbrž zvučněji než zvukem trouby na celém světě hlásáno bylo; neboť pravé vyznání

---

convertere aliquando et confirmare exagitatos consortes suos et spirituales meruit fratres, utpote dispensative super omnes ab Ipso, qui propter nos incarnatus est Deus, potestatem accipiens et sacerdotalem auctoritatem. Labb. tom. VI. col. 101.

(Božství Pána Ježíše) bylo svatému Petru od Otce nebeského zjeveno a proto byl ode Pána světa blahoslaveným nazván. Jemu byly také ovce církve trojím odporučením Spasitelovým k pasení svěřeny a přispěním Božím nezabloudila tato jeho apoštolská církev nikdy k jalešnému učení. K jeho vážnosti co knížete Apoštolského připojila se věrně celá církev a veškerá všeobecná církevní shromáždění, ve všem jej následujícíce. Podobné též přijali všickni sv. otcové učení jeho apoštolské a učením tím skvěla se nejzkušenější světla církve Kristovy. A všickni svatí a pravověrní učitelové ctíli a následovali učení jeho; všickni ale kacířové pronásledovali je nenávisť svou a křivým podezříváním svým. To jest to živé podání Apoštolů Kristových, jehož se církev všudy drží, jež obzvláště milováno, pěstováno a věrně hlášáno býti musí, jehož věrné vyznání s Bohem nás smiřuje a Kristu Pánu milými činí. Neboť to jest to pravidlo víry pravé, jehož se duchovní matka, apoštolská církev Kristova, v štěstí i v neštěstí pevně drží a je hájí, ona církev, kteráž milostí všemohoucího Boha nikdy od cesty apoštolského podání se neodchýlivši, nikdy bludařským novotám nepodlehla; nýbrž viru křesťanskou od zakladatelů svých, knížat Apoštolských, obdrževši až na konec světa neporušena zůstane podle našeho Spasitele vlastního zaslíbení, kteréž nejvyšší hlavě učeníků ve svatém Ewangeliu dal řka: „*Petře, Petře, aj Satan chtěl vás tříbiti, jako se tříbí pšenice. Ale já jsem modlil se za tebe, aby víra tvá nezhynula, a ty obrátě se jednou, potvrzuj bratry své.*“ „Po-

mněte tedy, že Pán a Vykupitel všech, původce víry, jenž přislíbil, že *víra Petrova nikdy nezahyne*, jej napomínal, aby bratry své potvrzoval.* *)

---

*) „Apostolicam doctrinam beatus Petrus Apostolis tradidit ut non sub modio condatur, sed tuba clarius praedicetur, quia ejus vera confessio a Patre de coelis est revelata; in qua a Domino omnium beatus esse pronuntiatus est Petrus Qui et spirituales oves Ecclesiae ab ipso Redemptore omnium terrena commendatione pascendas suscepit: cujus annitente praesidio, haec apostolica ejus Ecclesia nunquam a via veritatis in qualibet erroris parte deflexa est: cujus auctoritatem utpote Apostolorum omnium Principis, semper omnis catholica Christi Ecclesia et universales synodi fideliter amplectentes, *in cunctis seculae sunt: omnesque venerabiles Patres apostolicam ejus doctrinam amplexi*, per quam et probatissima Ecclesiae Christi luminaria claruerunt. Et sancti quidem doctores orthodoxi venerati atque secuti sunt; haeretici autem falsis criminationibus ac derogationum odiis insecuti. Haec est Apostolorum Christi viva traditio, quam ubique ejus tenet Ecclesia: quae praecipue diligenda atque fovenda et fiducia-liter praedicanda est: quae per veridicam confessionem Deo conciliat, quae et Christo Domino commendabilem facit. Haec est enim verae fidei regula, quam et in prosperis et in adversis vivaciter tenuit et defendit haec spiritalis mater, apostolica Christi Ecclesia. *Quae per Dei omnipotentis gratiam, a tramite apostolicae traditionis nunquam errasse demonstratur, nec haereticis novitatibus depravata succubuit: sed, ut, ab exordio fidei christianae, percepit ab auctoribus suis, Apostolorum Christi principibus, illibata fine tenus permanet, secundum ipsius Domini Salvatoris divinam pollicitationem quam suorum discipulorum principi in sacris Evangeliiis fatus est: Petre, Petre, inquires, ecce Satan expetivit, ut cribraret vos, sicut qui cribrat triticum. Ego autem pro te rogavi, ut non deficiat fides tua. Et tu aliquando conversus, confirma fratres tuos.* Considerate itaque, quoniam Dominus et Salvator

Na onom koncilu Konstantinopolitánském bylo dogma o dvojí vůli v Kristu ve souhlasu s listy papežskými nejen formulováno, nýbrž také kacíři Sergius, Pyrrhus a Paulus v klatbu dáni a klatba ta byla také na nešťastného papeže Honoria pro nedbanlivost jeho (že jednovolnictví nevyšetřoval) rozšířena. *Avšak nemysliž nikdo, že tímto prostředkem největší přísnosti něco z ustanovených zásad svatého Agathona ohledně římské církve co neporušeného středu víry něco bylo zadáno.* Na konci koncilu umřel sv. Agatho a sv. Leo II. následoval ho na Stolicí Apoštolské. V aktách koncilu nalezá se list, jež císař *Konstantin Pogonatus*, byv svědkem celého jednání, poslednějšimu papeži ve jménu koncilu byl poslal, aby mu všecko, co se na koncilu dělo, oznámil. Císař líčí tu veškeré jednání koncilu vzhledem na dogmatické listy Agathonovy takto: „Měli jsme před duchovním zrakem svým Petra samého, knížete sboru Apoštolského a přednostu první učitelské Stolice vyslovujícího veškeré tajemství spásy naší, a slyšeli jsme v těchto listech Petra znova ku Kristu mluvícího: Ty jsi Kristus, Syn Boha živého. Neboť tyto svaté listy (Agathonovy) vyjádřily nám celého Krista; všickni jsme je s ochotným a čistým srdcem přijali a takořka Petra samého duchovníma ramenama objali. Jenom jeden od nás odpadl a přestoupil k oněm, s nimiž zahyne, Makarius, kterýž není „šťastným,“ jak to jméno jeho znamená, kterýž někdy

---

omnium, Cujus fides est, qui fidem non defecturam promisit confirmare eum fratres suos admonet.“ *Labbe tom. VI. p. 636.*

biskupem Antiochenským byl, ale břímě Kristovo odvrhnul. odloučiv se z obcování biskupů; neboť naprosto nedal souhlasu posvátným listům Agathonovým, zuřiv takorůžka proti Petru samému, hlavě a knížeti Apoštolů.“*)

Něco dále píše týž císař Konstantin Pogonatus: „Zákon vyšel ze Sionu, učení (vyšlo) z vyšin hory Apoštolské. Proto také všeobecný koncil odňal biskupské roucho tomutéž nesmyslnému Makariovi a účastníkům v bludařství jeho. Avšak všickni nás písemně žádali, abychom je k Svatosti Tvé odkázali. Tak jsme tedy učinili a k Tobě je odkázali, veškerou jich záležitost Tvému otcovskému rozsudku zanechávajíce.“**)

---

*) „Ac veluti ipsum principem Apostolici chori, primaeque Cathedrae antistitem Petrum, contuiti sumus mentium nostrarum oculis, totius dispensationis mysterium divinitus loquentem, verbaque haec per eas literas Christo facientem Tu es Christus, Filius Dei vivi. Nam ipsum totum Christum nobis sacrae ejus literae exprimebant; quas omnes libentibus animis sincerisque accepimus et veluti Petrum ipsum ulnis animi suscepimus. Solus autem cum iis, quibuscum abreptus est, defecit a nobis Macarius, qui pro suo nomine felix non est, is qui Antiochensium urbis praesul fuit, et ab jugo Christi se adversando subduxit, a sacerdotali conventu exiit; renuit enim omnino sacratissimis Agathonis literis assentiri, veluti in ipsum Coryphaeum ac Principem Petrum insaniens.“ Labbe tom. VI. pag. 1101.

***) „Lex enim de Sion exiit, ab Apostolici montis cacumine (Petro) doctrina. Propterea sanctum quoque et universale concilium eundem insanum Macarium cum ejus haereseos sociis pontificali habitu nudavit. Omnes vero scriptis precibus Serenitatem nostram communiter precati sunt, ut eos ad

Papežské listy svatého Agathona byly tudíž na koncilu tak rozhodující, že hlavní pohnutkou, jižto císař pro sesazení (degradaci) patriarchy Antiochénského ve jménu koncilu svrchu uvedl, byla ta, že se týž patriarcha listům z Říma podrobiti zdráhal. Koncil, kterýž bludaře a s nimi Honoria papeže odsoudil, podává celou tuto záležitost ku konečnému rozsudku papeže.

Neméně poučné jest to, co vyslovuje *sv. Leo II.* v dekretu ku císaři Konstantinovi Pogonatovi zasláném, jímžto svrchu jmenovaný koncil potvrzuje. Každé slovo jest zde důležité; neboť v této památné listině jest rozluštění tak mnohých otázek obsaženo. Slova papežova v dotýčné listině jsou následující: „Pravidlo pravého a apoštolského podání zvěstoval se synodou svou předchůdce můj, papež Agatho apoštolské paměti: toto pravidlo poslal skrze vyslance své ve svých listech Vaší Zbožnosti, oddůvodňuje a potvrzuje je svědectvím svatých a zkušených učitelů církevních. Svata a veliká synoda ale, anaž milostí Páně a přízní Vaší slavena byla, přijala s námi toto pravidlo ve všem, uznávajíc v něm *čisté učení blahoslaveného knížete Apoštolského Petra a takřka rukama makajíc známky neporušené víry*. Svatý všeobecný a velký koncil šestý, jejž Vaše laskavost na pokynuti Boží tak pečlivě svolala a jemuž v službě Boží předsedala,

---

Vestram Beatitudinem mitteremus. Sic igitur fecimus, eosque ad vos misimus, Vestro paterno iudicio omnem ipsorum causam permittentes.“ *Ibidem.*

přijmul ve všem apoštolské pravidlo a učeni zkušených otců: a poněvadž, jak již praveno, v nejúplnější míře vyslovil definici víry pravé, kterouž také Apoštolská Stolice sv. Petra (jehož úřad ač nehoden zastávám) s úctivostí přijímá; proto souhlasíme také my a souhlasí tato ctihodná Apoštolská Stolice svorně a jednohlasně s tím, co na koncilu bylo vysloveno a potvrzuje to mocí a vážností sv. Petra, aby to mělo pevnoty ode Pána co nezvratné skály, kterouž Kristus sám jest. Jakož tedy patero všeobecných sněmů, nicejský, konstantinopolitánský, efeský, chalcedonenský a (druhý) konstantinopolitánský, jež s celou církví zachováváme, uznáváme a silně zastáváme: taktéž přijímáme s touž úctivostí a souhlasem šestý všeobecný sněm ve Vašem královském hlavním městě s Vaším souhlasem slavený, kterýž se k oněm starým sněmům připojuje, určitěji je vykládaje, i uzavíráme, aby tento 6. sněm k oněm s stejnou důstojností a platností byl připočten, a aby na něm shromáždění biskupové co svatí otcové a učitelové církve vážení byli.“ *)

---

*) „Hanc igitur rectae atque Apostolicae traditionis normam praedecessor meus Agatho, apostolicae memoriae Papa cum sua synodo praedicavit: hanc scriptis percurrentibus in suae suggestionis pagina Vestrae Pietati per suos legatos emisit, approbans et confirmans testimoniis sanctorum ac probabilium Ecclesiae Doctorum, quam sancta nunc et magna Synodus, Domini et Vestro favore celebrata, suscepit, et in omnibus nobiscum amplexa est, utpote beati Petri Apostolorum principis sinceram doctrinam in ea agnoscens et immutatae pietatis in hac signa contrectans. Sancta igitur universalis et magna sexta synodus, quam nutu Dei Vestra Clementia se-

Podali jsme svrchu dotčenou papežskou potvrzující listinu úplně, poněvadž nám jasně ukazuje, v jakém poměru tehdáž papež ku koncilu stál. Papež zhotovil tedy listy své, v nichžto učení Apoštolské Stolice vykládal. Koncil, jemuž předsedali vyslanci papežovi, radil se o obsahu listů těchto, a přesvědčiv se, že listy ty s písmem a tradicí souhlasí, chválil je na výsost a přijal je s uctivostí. Podle nich formuloval či zhotovil koncil své výroky (definice), jež nápotom svaté Stolicy poslány byly. Papež zase ze své strany srovnával výroky sněmovní s učením Apoštolské Stolice a přesvědčiv se, že s ní (s Apoštolskou

---

dulo convocavit et cui pro Dei ministerio praefuit, Apostolicam in omnibus regulam et probabilium Patrum doctrinam secuta est: et quia definitionem rectae fidei, ut dictum est, plenissime praedicavit, quam et Apostolica Sedes beati Petri. Apostoli (cujus licet impares ministerio fungimur) veneranter suscipit; idcirco et nos et per nostrum officium haec veneranda Sedes Apostolica, concorditer ac unanimiter his, quae definita sunt ab ea, consentit et beati Petri auctoritate confirmat, sicut supra solidam petram, qui Christus est, ab ipso Domino adeptis firmitatem. Propterea sicut suscipimus atque firmiter praedicamus sancta quinque universalis Concilia, Nicaenum, Constantinopolitanum, Ephesinum, Chalcedonense et Constantinopolitanum, quae et omnis Christi Ecclesia approbat et sequitur; ita et quod nuper in regia urbe pio Vestrae Serenitatis annisu celebratum est sanctum sextum Concilium, ut eorum pedissequum et ea interpretans pari veneratione atque censura suscipimus, et hoc cum eis digne connumerari, tanquam una et aequali Dei gratia congregatum decernimus; et qui in eo fideliter convenerunt Christi Ecclesiae Sacerdotes, inter sanctos Ecclesiae Patres atque Doctores adscribendos aequae censemus." *Labbe tom. VI. col. 1116.*

Stolici) souhlasí, potvrdil je vážností sv. Petra, propůjčiv takto novému koncilu (šestému) takovou důstojnost, jakouž měli starší sněmové církevní. Toto jednání Říma právě na šestém sněmu jest proto důležité, poněvadž spisovatelé gallikánští zrovna v tomto koncilu svou podporu proti Římu hledají. Podobně jednalo se na všech sněmích na Východě držaných, vyjmuče I. a II. sněm Konstantinopolitánský, kteříž všeobecnost svou dosáhli jedině vážností Apoštolské Stolice; neboť approbace či potvrzení papeže vyplnilo to, co jim ještě scházelo. Jináče to bylo s oněmi sněmy, na nichžto papež předsedal sám osobně. Dekrety těchto vydány byly ve jménu Papeže se souhlasem svatého koncilu (*sacro approbante concilio*), poněvadž tyto dekrety ovocem společné činnosti Papeže a koncilu byly.

Bedlivý a pozorný čtenář dojistá zde znamenal, že nedbanlivost nešťastného papeže Honoria, jež koncil odsoudil a Leo II. odsouzení to přijal, ačkoli koncil záležitost jeho a spoluodsouzených k revisi Svaté Stolice odevzdal, bedlivý čtenář, dím, dojistá zde znamenal, že chyba Honoriova ani v nejmenším nepřekážela svatému Agathonovi, aby v listech svých nevyslovil s plnou důvěrou neomylnost Římské Stolice propůjčenou, a že tato chyba Honoriova nepřekážela také biskupům, aby veškerou oddanost svou k Svaté Stolici nevyslovili a pravou víru od ní nepřijali. Z toho dlužno jest uzavíratí, že listy Honoriovy, jakkoli pokárání hodny byly, přece za výrok *ex cathedra* po-

važovány býti nemohou; sice by mužové, tak horliví odpůrcové bludu jednovolnického, totiž tři metropolitové afrikánští, Sergius z Cypru, Štěpan z Dory, Sofronius z Jerusaléma a jiní souvěcí nijakž nemohli Stolicí Apoštolskou za neomylnou a bludu nepřístupnou považovati. Avšak daleci toho jsouce, berou útočiště své k rozsudku Papeže a sice s toutéž bezvými- nečnou oddaností jako předchůdcové jejich a totéž stávalo se ze všech stran pořáde i po odsouzení Honoria.

Tím končíme řadu starých církevních Otců, kteříž se o úředné neomylnosti římské Stolice jasně vyslovují.

Po devátém století nalezáme ještě četnějších svě- dectví nejen na Východě nýbrž i na Západě. Onu periodu, kdežto pseudo-isidorské dekretály platnost sobě zjednávaly, zde nepřekročíme. Na dvojí toliko věc (čítatelé Dra. Döllingra a jiných) upozorňujeme: předně, že falešné dekretály nebyly k tomu účeli zhotoveny, aby papežskou neomylnost podporovaly; neboť o ní ničehož nemluví; za druhé, že církev v té periodě, když ony dekretály povstaly, ohledně učení víry zrovna tak bludu nepřístupna byla, jako v každém jiném století.

Ze všech těchto Východu a Západu náležejících svědectví, kteráž by se snadno čtvernásobniti mohla (viz Řehákovu Encyklopedii, články Papež, Církev, Petr), jest úplně oprávněn závěrek, že se v prvních osmi stoletích v církvi *jednosvorně věřilo*, že svatý Petr

podle sv. Evangelia vlastnost Pastýře, Učitele a Základu Církve nejen obdržel, *nýbrž že také s těmitéž přednostmi v nástupcích svých na římské Stolici pořád žije*; dále že Papež nejen středem jednoty, nýbrž také neomylným zachovatelem zjeveného učení, jedním slovem, že Papež jest ten, k němuž se veškeré i nejvzdálenější částě církve ve sporných otázkách věroučných obrátiti musí. Toto přesvědčení zachovalo se po všecka následující století až do dnešního dne. Jsme tudíž oprávněni k závěrku, že o neomylnosti nástupce Petrova tradice církve s písmem svatým úplně souhlasí.

III. Svědectví Svatých jest úředné neomylnosti papežské příznivé.

Uvedli jsme nahoře v tradičním důkazu velké množství svědků, neomylnost římské Stolice a Papeže hájících, začínajíce se sv. Irenejem v druhém až do sv. Leona II. v sedmém století. Skoro všickni tito svědkové jsou Svati, jež církev na oltářích svých cti. Odpůrcové naši nemohou z této celé periody ani jednoho Svatého uvést, jenž by tvrdil, že Papež, mluví-li k celé církvi, ve výrocích věroučných omylným jest. Dlužno jest, abychom uvedli ještě svědectví těch Svatých, kteříž v následujících stoletích živi byli a úřednou neklamnost papežovu hájili jako k. p. sv. Bernarda, sv. Tomáše z Canterbury (Beket), sv. Bonaventuru, sv. Jana Kapistrána, sv. Antonina Florentinského, sv. Vavřince Justiniana, sv. Tomáše z Villanovy,

sv. Františka Saleského, sv. Vincence de Paula, sv. Alfonse Liguori. Komuž by nebylo blaze ve společnosti těchto služebníků Božích? Kterak by bylo možno jen mysliti, že tito služebníci Boží ohledně předností náměstka Kristova v bludu byli vězeli? Nevězeli-li ale v bludu, kterak bychom se mohli zdráhati a nepřipojiti se k učení jejich? Naproti těmto svatým mužům, jež církev na oltářích svých ctí, dlužno uvesti řadu vniterných nepřátel, jenž z lůna církve vyšli a proti neomylnosti papežské psali. Jsout pak to následující: Fra Paolo, Marcus Antonius de Dominis. Simon Vigor, Edmund Richer, Ellies du Pin, Quesnell, Febronius, Pereira, Tamburini, Ricci a vedle nich jsou tu všickni zevnější nepřátelé církve, zkrátka všickni nepřátelé svobody církevní. A nyní se tážeme, na kterou stranu máme se přidati: na stranu Svatých aneb na stranu oněch mužů, v jejichžto společnosti by nám blaze nebylo.

IV. Článek víry o úředné neomylnosti papežské byl již jinými velmi důležitými událostmi také připravován.

1. První přípravnou událostí jest vyznání víry dle nařízení *svatého papeže Hormisdya* v roce 519 biskupům na Východě ku podpisu předložené a od nich také podepsané. Formula tohoto vyznání obnovila opět jednotu víry a svazek církevní s Apoštolskou Stolicí a sice v těch prevelikých krajinách, jež vlivem eutychiánského bludu (patriarchy Akacia Konstantinopolitánského) byly odděleny. Formula ta byla více

než od tisíc východních praelátů, patriarchů, arcibiskupů a biskupů podepsána, později ještě mnohokrát za následujících papežů podepsávána a konečně osmým obecným koncilem potvrzena. Zníť pak ona formula vyznání víry následovně: „První podmínkou spásy jest, zachovati pravidlo pravé víry a nikterak se neodchylovati od podání Otců, poněvadž se nemůže opomenouti výrok Pána našeho Ježíše Krista řkoucího: Ty jsi Petr a na té skále vzdělám církev svou. To, co zde jest praveno, vyplňuje se skutečně; *neboť u Stolice Apoštolské zachováno jest povždy neporušené náboženství.*“ *)

Dále vypočítávají se v tomto vyznání víry bludy, jež každý podpisovatel zavrhuje; potom pokračuje formula takto: „Pročež srovnávaje se ve všem s Apoštolskou Stolicí a vyznávaje veškerá její rozhodnutí, doufám, že s Vámi (s Papežem) téhož obcování účasten budu, jež hlásá Apoštolská Stolica, *u kteréž se neporušená a pravá pevnost křesťanského náboženství nalézá*; přislibuji také, že při slavení svatých tajemství nebudu jmenovati jména od obcování církevního oddělených, to jest těch, kteříž s Apoštolskou Stolicí ve všem nesouhlasí. Toto moje vyznání jsem vlastno-

---

*) „Prima salus est, rectae fidei regulam custodire et a Patrum traditione nullatenus deviare, quia non potest Domini nostri Jesu Christi praetermitti sententia dicentis: Tu es Petrus et super hanc Petram aedificabo Ecclesiam meam. Haec, quae dicta sunt, rerum probantur effectibus; quia in sede Apostolica immaculata et semper servata est religio“ Labbe tom. IV. col. 1486.

ručně psal a Tobě Hormisdovi, svatému a ctihodnému Papeži města Říma odevzdal.“*)

Kdo si tu práci dá, aby vniknul v smysl těch slov, ten pozná důležitost tohoto vyznání víry, jež určitě vyslovuje, že u Stolicе Apoštolské neporušená a pravá pevnota křesťanského náboženství se nalezá. S druhé strany dotvrzují bezčetné souhlasy po celém pravověrném Východě po mnohá století, že se zde nejedná o nějaký temný dokument, jehožto závaznost by nebyla platná. To uznal také sám Bossuet a soudí o tom takto: „Víme, že se toho vyznávání s tímtež začátkem a tímtež koncem užívalo i v následujících stoletích, jenom že jména oněch bludů a bludařů, církev tehdaž pobuřujících, připojena byla. Toto vyznání víry činili všickni biskupové svatému papeži Hormisdovi, svatému Agapetovi a Mikoláši I., s těmitéž výrazy bylo to vyznání na osmém všeobecném sněmu papeži Hadrianovi II. odevzdáno a činěno. Poněvadž tedy všude bylo rozšířeno, poněvadž se ho po tak mnohá století užívalo a všeobecným koncilem bylo posvěceno, jak by se tudy křesťan k zavržení toho

---

*) „Unde sequentes in omnibus Apostolicam Sedem et praedicantes ejus omnia constituta, spero, ut in una communione Vobiscum, quam Sedes Apostolica praedicat, esse merear, in qua est integra et vera christianae religionis soliditas: promittens etiam sequestratos a communione Ecclesiae catholicae, id est, non in omnibus consentientes Sedi Apostolicae, eorum nomina inter sacra non recitanda esse mysteria. Hanc autem professionem meam propria manu scripsi et Tibi Hormisdas, sancto et venerabili Papae urbis Romae obtuli.“

vyznání víry odvážiti mohl?“ (Defensio declarationis cleri Gallicani. lib. X cap. VII.) Odvolává se zvláště k tomuto dokumentu hájil Bossvet tak zvanou indefectibilitu či nezahynulost římské Stolice proti výstředním Gallikánům. Uvážíme-li ale pozorně výrazy tohoto dokumentu, shledáme a doznáme, že tyto výrazy nedají se nikterak srovnati s *oním dochvilným ochabnutím či odchýlením od pravé víry*, jakéž Bossvet i Apoštolské Stolicy přikládá. Nalezá-li se u římské Stolice ona neporušená a pravá pevnost křesťanského náboženství, tož nelze nikterak připustiti, že by tato Stolica také jen jediný den od pravé víry se odchýliti mohla, anižby tím celou církev spolu v záhubu neuvedla. Musíme-li dle toho vyznání víry, chceme-li katolíky slouti, vždy a ve všem s Apoštolskou Stolicí souhlasiti, kterak se tu může potom připustiti, že by tato Stolica jenom jednoho dne bludu podlehla?

2. Druhou přípravnou událostí pro neomylnost papežskou jest zavržení věty, jižto špaňhelský doktor Petr z Osmy postavil: „Církev města Říma může blouditi“ (Ecclesia urbis Romae errare potest), tuto větu a ještě jiných osm vět téhož doktora zavrhl *Sixtus IV. v roce 1479* co pohoršení dávajících a bludařských. Odporuje-li to víře, když se řekne: církev římská může blouditi, tož musíme opak toho tvrditi a říci: církev římská nemůže blouditi či jest neomylná. *Avšak Církev římská a Papež, jedná-li se o věroučném rozhodnutí, jsou jedno a totéž.* Skrze Biskupa svého učí Církev římská všecky církve a všecky věřící. Římská Sto-

lice a nástupce svatého Petra jsou dle podstaty jedno a totéž, tak že se bez rozdílu pravi: Apoštolská Stolica aneb Papež (viz v tradici citát sv. Jeronyma); avšak v Petrovi a skrze Petra, kterýž v nástupcích svých ustavičně žije, jest Církev římská matkou a učitelkou všech církví.

3. Deklarace shromážděného francouzského kléru či kněžstva r. 1682 učí o inoci církevní, že neproměnlivá či neomylná (irreformabilis) platnost věroučných rozhodnutí Papeže od souhlasu církve závisí. Tato deklarace byla papežem *Innocencem XI.* r. 1682 za ničemnou prohlášena. Nástupce jeho *Alexander VIII.* (bullo „*Inter multiplices*“ r. 1690) znova ji zrušil a zničil. *Pius VI.* (v bulle „*Auctorem fidei*“) zavrhnul galikánskou deklaraci, na synodě Pistojské přijatou, co opovržlivou, pohoršení dávající, a Apoštolské Stolicí na výsost křivdíci. Jest sice pravda, že Papežové ve své mírnosti a opatrnosti neustanovili *zvláštních trestů* na jednotlivé články této deklarace; avšak kdyby učení v ní obsažené bylo čisté, jak by se dalo potom vysvětliti, proč Papežové proti deklaraci s takou přísností vystupovali a jednali? Což nedokazuje tato přísnost dostatečně, že zásady deklarace od r. 1682 jsou pokárání hodné? Což nepřijali nepřátelé církve tuto deklaraci vždycky příznivě a laskavě a což jí nepoužívali jako zbraně povždy proti zákonným právům církve? Ze všeho toho, co se s deklarací dělo, dlužno tedy souditi, že učení v ní obsažené s pravdou se nesrovnává. Což není tedy učení opačné jistější? Opačné

učení ale jest, že věroučná rozhodnutí papežská jsou v sobě neproměnlivá t. j. neomylná.

4. *Alexander VIII.* odsoudil dekretem uveřejněným 7. prosince 1690 jedenatřiceti vět co opovážlivých, pohoršení dávajících, bludařských a rozkolnických. Dekret ten byl přijat do římského bullarium a nalezá se ve všech sbírkách věroučných rozhodnutí Apoštolské Stolice. *Alexander VIII.* stíhá klatbou všecky ty, kteříž by tyto věty hájili aneb v život uváděli. Mezi těmito větami zní devětadvacátá takto: „Tvrzení, že vážnost římského Papeže jest nad koncil a že Papež neomylným jest ve věcech víry, jest ničemné a často vyvrácené mínění.“ („Futilis et toties convulsa est assertio de Romani Pontificis supra Concilium auctoritate, atque in fidei quaestionibus discernendis infallibilitate.“)

Porovnáme-li tresty, v něž (ipso facto) hned upadají ti, kteříž svrchu dotčenou větu hájí aneb v život uvádějí, tož nám mimovolně na paměť připadá dekret *Alexandra VII.* o nepoškrvněném početí, kterýmžto připravováno bylo slavné prohlášení tohoto dogmatu či článku víry Piem IX.

Alexander VII. ustanovil podobně tresty církevní na všecky ty, kteříž by veřejně učili, že *Maria* v hříchu prvotném počata byla, a tak odňal a podkopal veškerou půdu odpůrcům této lidu tak milé a drahé víry. Totéž stává se dekretem *Alexandra VIII.* v otázce o neomylnosti papežově.

Ti, kteříž tuto neomylnost za marnou a ničemnou

prohlašují, upadají v exkomunikaci či klatbu. Co máme tedy říci o těch, kteříž víru tuto co falešnou prohlašují? — Nechceme závěrek z toho učiniti. Z uvedených čtyř událostí vysvítá, že učení o neomylnosti papežské nebylo svobodě jednoho každého zanecháno, tak že by o něm každý mysliti aneb učiti mohl jak by chtěl. Nalezá-li se u římské Stolice neporušená a pravá pevnota křesťanského náboženství, jižto tisíce východních biskupův (od r. 519.) v předložené formuli Hormisdově dosvědčují, jižto osmý všeobecný koncil ztvrzuje, jak pak by se tu státi mohlo, že by tato pevnota třeba jen jediný den křesťanskému náboženství scházeti mohla, aniž by tím náboženství božského svého rázu zbaveno nebylo? Vylučuje-li církev hned každého z obcování svého, kdož tvrdí, že církev římská může blouditi, jak pak by se tu jen mysliti mohlo, že by papež, skrze něhož římská církev mluví, bludy u víře přednáseti mohl? Zdravé-li jest učení deklarace galligánské, jak pak se tu může vysvětliti, proč tři papežové tuto deklaraci tak přísně a slavně zavrhlí? Je-li vyobcován z církve, kdož tvrdí, že učení o neomylnosti papežské jest ničemné a často vyvrácené, jak pak může v církvi zůstatí takový, jenž učení to zrovna za falešné prohlašuje?

Řekne-li nám někdo, že po dvě stě let nebylo žádné řeči o tom, aby neomylnost papežská za článek víry byla prohlášena, tomu odpovídáme, aby uvážil onen pokrok *svatým Vincencem Ierinským* chválený a oslavený totiž pokrok v pravdě, dle něhož věroučná

prohlášení nastanou teprv tehdaž, když jsou již připravená a uzralá. Jako dekretem Alexandra VII. článek víry o nepoškrvněném početi byl připravován a po dvou stech letech Piem IX. slavně prohlášen: tak podobně dekretem Alexandra VIII. byl článek víry o neomylnosti papežské připravován a po dvou stech letech ve Vatikánském sněmu Piem IX. slavně prohlášen.

V. Věda církevní či škola bohoslovná jest úředně neomylnosti papežské příznivá.

Abychom dokázali, že věda církevní či škola bohoslovná neomylnosti papežské jest příznivá, začneme v dotčené otázce s mistry theologické vědy. *Sv. Bonaventura*, jehožto vážnost v bohoslovných otázkách jest tím zaručena, že jej církev co učitele církevního cti, požaduje (quaest. 1. art. 3. d. 3.) k neomylnému papežskému výroku dvou věcí, totiž předně, *aby papež ve své vlastnosti co papež rozhodoval a za druhé, aby měl vůli a tu vůli také vyslovil, že chce něco za článek víry prohlásiti (facere dogma de fide), k jehožto přijetí veškerá církev zavázána jest; poněvadž nemůže žádného článku víry býti, k jehožto přijetí by pouze jedna část cirkve zavázána byla.* S tímto serafinským učitelem souhlasí kníže bohoslovné školy *svatý Tomáš Aquinský*. Tento veliký učitel cirkve přednáší neomylnost papežskou co *jistou pravdu*, poněvadž papež vážností svou co papež určuje a v platnost uvádí to, co článkem víry jest. *aby týž článek ode všech nezvratně věřen byl — aneb jak se týž svatý učitel projádruje, poněvadž papež*

ve sporných věroučných otázkách *co hlava cirkve*, *co představený celé cirkve*, rozhoduje, tak že jeho výrok celá církev zachovávatí má. 2. qu. 1. art. 10.

Věřoučná vážnost těchto dvou učitelů církevních nestoji zde osamotnělá. S nimi souhlasí, abychom z mnohých velkých učitelů jenom několik zvlášť vyňali, *svatý Antonín arcibiskup Florentinský*, jeden z prvních bohoslovcův z *patnáctého století*. Týž svatý učitel čini rozdíl mezi papežem, *co soukromým učitelem* a mezi papežem *co všeobecným učitelem celé cirkve*; dále činí rozdíl mezi otázkami pouhé události (*meri facti*) a mezi otázkami věroučnými a učí napotom, že papež *co soukromý učitel (persona privata et particularis)* a v otázkách pouhé události blouditi může, že ale výrok jeho neomylný jest, když *co všeobecný učitel cirkve věroučně rozhoduje*. (p. 4. titul 8. c. 55.)

Melchior Canus, jeden z nejslavnějších bohoslovcův *šestnáctého století* ze řádu Dominikánů učí, že papež *co soukromá osoba* není neomylný, že ale neomylný jest tehdaž, když úřad věroučného soudce koná a církvi něco k věření předkládá.

Řehoř z Valencie, jehožto činnost učitelská do *šestnáctého století* sahá, jenž papežem Klimentem VIII. „doctor doctorum“ nazván byl a po dlouhý čas také v Dillingách a v Ingolštadtě vyučoval, souhlasí s předešlým Melchiorem Canem, jelikož následovně učí: „Kdykoli papež vážnosti své, kteráž mu svěřena jest, používá, aby nějakou věroučnou otázku rozhodnul, mají všickni věřící dle rozkazu Božího jeho rozsudek

co učení víry přijmouti. A této vážnosti své užívá tenkrát, když veškerou církev k poslušnosti zavazuje.“ (disput. 5. qu. 50.)

Totéž učení vykládají kardinálové *Bellarmin a Tolet*. Podobně učí *Duval, doktor Sorbonny, ze sedmnáctého století* ještě před zpracováním tak zvané gallikánské deklaráce roku 1682. Totéž učení bylo veřejně na universitě Sorbonně vykládáno, jak to spolehlivý svědek *Petrus de Marca* dosvědčuje řka: „Mínění, neomylnost papežskou hájící, jest jediné, kteréž se ve Španělsku, v Itálii a v ostatních křesťanských krajinách přednáší, tak že to, co se míněním pařížských doktorů (čtvrtý artikl gallikánský) nazývá, mezi *pouze trpené náhledy* počítati se musí.“ Dále praví *Petrus de Marka*: „Všecky university, vyjma starou Sorbonnu, uznávají jednohlasně v římském Papeži onu vážnost, s kterouž v otázkách věroučných neomylně rozsuzuje. Ano ještě více, my vidíme, *jak po dnes i na Sorbonně* neomylnost nejvyšší hlavy církve se přednáší; neboť 12. decembu r. 1660 hájena byla na Sorbonně veřejně věta, že Ježíš Kristus papeže za soudce ve sporných otázkách ustanovil a jemu přislíbil, že ve věroučném rozhodnutí nebude nikdy blouditi.“ (*Petri de Marca manuscripta tom. II. nr. 31.*) Z toho lze souditi, proč *Suarez*, jehož *Benedikt XIV.* jedním z největších bohoslovců nazývá, říci mohl: „Jest to *katolická pravda*, že papež, rozhoduje-li u věcech víry a předkládá-li vážností svou veškeré církvi něco k věření, blouditi nemůže; tak učí podnes všickni katoličtí bohoslovci a jest to, jakož za

to mám, věc jistá (res de fide certa).“ (disput. 5. de fide. sect. 8. n. 4.) Totéž učení přednáší *Sylvius*, jehožto bohoslovná díla veliké požívají vážnosti: „Rozhoduje-li římský papež ze Stolice Apoštolské (ex cathedra) aneb předkládá-li něco veškeré církvi k věření, nemůže nikterak blouditi.“ (de fid. controv. lib. 4.)

Podobně projádruje se učený opat Svato-Havel-
ský *Coelestin Sfondrati*, jenž pochvalně psal proti gal-
likánským článkům (libr. 3. sect. 1.); potom *Thyrsus*
Gonzalez, kterýž rovněž proti článkům gallikánským
bojoval (de infallib. Rom. Pontif. disp. 1. sect 1.);
dále učený a velmi obezřelý *Zacharia* v slavném díle
svém *Antifebron. vindic*; pak do našeho století již ná-
ležející slavný kanonista a udatný bojovník proti Jo-
zefinismu *Devoti* v církevním právu svém, *Benettis*
v obraně předností sv. Petra, *Muzarelli* o vážnosti pa-
peže, *bratři Ballerini* v díle výtečném „de vi ac ratione
primatus; *Phillips* v církevním právu svém. *Mauro Ca-*
pellari (Řehoř XVI.) ve své vítězoslávě Apoštolské
Stolice, arcibiskup *Manning* z Westminstru ve svém
centenarium sv. Petra, *Dechamps* Mechlínský arcibiskup
ve své nejnovější brožůrce, a nescíslný počet jiných
bohoslovců, mezi nimi jmenovitě také *svatý František*
Saleský; týž svatý biskup činí rozdíl mezi papežem
co soukromou osobou a mezi papežem co veřejnou
osobou, a učí, že neomylnost nevztahuje se na osobu
nástupce svatého Petra, nýbrž na jeho úřad a veřejné
postavení jeho v církvi (Ballerini 274.) Podle učení
svatého Františka Saleského bylo by tudíž lépe, když

by se říkalo „úředná neomylnost papežská“ místo „osobná neomylnost.“ Z velkého množství theologů neomylnost učících uvedeme ještě jen jednoho, jehožto vážnost v církvi dojista velmi mnoho platí. Jest to *svatý Alfons Liguori*; podle téhož sv. Alfonse jest papež tenkrát neomylným, když nevystupuje co soukromá osoba neb soukromý učitel a když se nejedná o otázkách pouhé události (*meri facti*), nýbrž když vystupuje ve své vlastnosti co papež — jakožto všeobecný učitel církve (*tanquam doctor universalis ecclesiae*), když koná nejvyšší učitelský úřad nad celou církvi. Týž Svatý uvádí celou řadu bohoslovců neomylnost papežskou hájících a končí potom slovy: „A tak obecně učí bohoslovci všickni“ (*Et communiter ceteri theologi omnes.*)

VI. Zdali jsou jisté známky, podle nichž poznati lze slavný výrok s kathedry? A které jsou ty známky?

Svrchu jsme pravili, že bohoslovci rozdíl činí mezi papežem co soukromou osobou a mezi papežem co hlavou a všeobecným učitelem církve. Podle tohoto rozdělení znamená papežský výrok s kathedry nejvyšší věroučnou vážnost, jižto Kristus Petrovi a nástupcům jeho svěřil, a jižto papež ne co soukromá osoba a učitel soukromný, nýbrž co hlava a všeobecný učitel církve užívá. Odpůrci neomylnosti papežské mají za to, že toto slavné rozdělení a pojmenování „výroku *ex cathedra*“ teprv v 16. století povstalo a sice za tou příčinou, aby všecky námitky proti neomylnosti pa-

pežské odstraněny byly; avšak toto slavné rozdělení ač ne dle jména přece *dle věci samé* bylo zde vždycky. Když *sv. Bonaventura* dí: Papež nemůže blouditi pod dvoji výminkou, předně když ve své vlastnosti *co papež (co hlava církve)* rozhoduje, za druhé, když má vůli a tu vůli také vyslovuje, že chce něco za článek víry prohlásiti *), jest to podstatně totéž, co výrok s kathedry znamená. Svrchu jmenovaný otec církevní nežil ale teprvé v 16. století. — Zdali pak jsou jisté známky, podle nichž poznati lze slavný výrok s kathedry? A které jsou ty známky neomylnosti papežské?

Na tuto otázku odpovídá Mauro Capellari (Řehoř XVI.) ve „vítězoslávě Stolicе Apoštolské:“ „Aby se předešlo zmatkům a nepořádkům v církvi, musí jisté známky býti, dle nichž poznati lze, zdali papež slavný výrok s kathedry učinil čili nic. Že takové známky jsou, jest tak jisto, jako jisto jest ono (svrchu jmenované) slavné rozdělení.“ Dále připomíná, že se zde nejen na církevní obyčej zřetel bráti musí, nýbrž také na takové známky, které nevyhnutelně z prvenství papežského plynou, z čehož jasně vysvítá, že tyto známky nejsou libovolně vymyšleny.

Nejprvé jsou zde známky negativné či záporné a sice:

1. Když Papež zbaven jest potřebné zevnější

---

*) „Papa non potest errare, suppositis duobus, primo quod determinat *quatenus Papa* (caput Ecclesiae); alterum, ut intendat *facere dogma de fide* (tantum in rebus fidei).“ Summa theol. qu. 1. articul 3. dist 3.

svobody, když bázní aneb násilím přinucen jest, něco vysloviti a rozhodovati, v takovém pádu nesmí se výrok s kathedry připustiti. Uzavření sněmovné, kteréž hrozbami, trýzněním aneb bázní vynucen^o jest — zpomeňme si zde jen na tak zvanou loupežnickou synodu v Efesu — nemá žádné věroučné platnosti. Totéž platí a musí z tétož příčiny o výroku papežském platiti. Znamka tato v přirozeném zákoně spočívající a všeobecně uznaná, nemůže tudy libovolně vymyšlena býti; a jak důležitá jest ku poznání výroku s kathedry, to poznáváme ze známé události v církevním dějepise. Jako dříve Gallikáni tak také Janus a jiní odpůrci uvádí papeže *Liberia* za příklad papežské pochybujičnosti, uvádějí totiž, že *Liberius* arianské a tudíž bludné vyznání víry byl podepsal. Dejme tomu, že by ta událost pravdivá byla — Hefele (*Conciliengeschichte* I, 663) pochybuje o tom z vážných důvodů a odporuje tomu — tož všickni souhlasí v tom, že *Liberius*, nemaje potřebné zevnější svobody, bázní, násilím a dlouholetým uvězněním přinucen ono vyznání víry podepsal („*taedio victus exilii*“ dí sv. Jeroným). Tedy i pro ten pád. že by papežem *Liberiem* podepsané vyznání víry bludné bývalo, nelze nijakž připustiti, že by zde papežský výrok s kathedry byl.

2. Když Papež něco vyslovuje aneb rozhoduje a netýká se to učitelského úřadu církevního, to jest, když tu není žádné otázky o víře a mravech, anebo když se neděje řeč o událostech ve zjevení vypravovaných, s články víry nerozlučně spojených anebo jsoucích články

víry, ku př. „smrt Páně za všechny,“ „vzkříšení Páně“ atd., v tom případě nesmí se výrok s katedry připustiti. Nota. Od toho se liší otázka: zdali papež jest neomylný v tak zvaných *factis dogmaticis*? Zde se rozeznává „*factum dogmaticum*“ a otázka pouhé události (*quaestio meri facti*) t. j. jedná-li se o smysl, který kniha anebo věta do sebe skutečně má (*factum dogmaticum*) anebo zdali spisovatel ten anebo jiný smysl subjectivně do ní vložil (*quaestio meri facti*). K tomuto se nevztahuje neomylnost církevní ani papežova. Ku př. zdali spisovatel brožurky „Janus“, anaž bludné a rozkolnické učení obsahuje, se zlým úmyslem (*mala fide*) psal a tudíž církevně trestán býti má atd., v těch a takových otázkách pouhé události (*meri facti*) může nejen papež nýbrž i sám obecný sněm blouditi. Tato známka jest též obecně uznána a velmi důležitá, poněvadž s ní velké množství námitek proti neomylnosti papežské odstraniti lze. Sv. Alfons praví tudíž: „Římský papež jest omylný v otázkách pouhé události (*meri facti*), jenž toliko od lidských svědectví závisí.“ Zdali by *in factis dogmaticis* neklamným byl, o tom není rozhodnutí nižádného, ale těžko jest upírati to.

3. Když Papež v nějaké věroučné otázce veškerou církev k přijetí výroku svého nezavazuje, nýbrž jenom své osobné a soukromé mínění pronáší. Jinými slovy: když Papež nerozhoduje pro veškerou církev aneb když neužívá aspoň takové formy, z níž by jasně vysvítalo, že pro veškerou církev rozhoduje; když tudíž jen co

soukromý učitel (*doctor privatus, particularis*) vystupuje, v tom případě nepřináleží mu dle sv. Matouše k. 16, 18 přednost a vyznamenání neomylnosti, nýbrž jenom tolik vážnosti, kolik jeho osobné vlastnosti a ostatní okolnosti vyžadují. Vystupují-li tudíž papežové co bohoslovečtí spisovatelé, tuť vyslovují jen mínění své jako ostatní učenci a požívají jen tolik vážnosti a jistoty, kolik jí ostatní bohoslovci požívají. Tot jednohlasné učení všech theologů papežskou neomylnost hájících.*) Ano obyčejné mínění bohoslovců jde tak daleko, že za to mají, že papež co soukromá osoba neb soukromý učitel i do bludu upadnouti může.

4. Když Papež v nějaké sporné otázce náboženské podle nejlepšího mínění bohoslovců jedná aneb vyslovuje, že se podle mínění toho jednati smí, aniž by tím onu spornou otázku zřejmě rozhodnouti chtěl. Tak jednali často mnozí papežové a nikdo rozumný neviděl v tom papežský výrok s kathedry. Jenom nepřátele papežské Stolice shledávali v takovém jednání námítku proti neklamnosti Apoštolské Stolice. Tak poukazují odpůrci neklamnosti na některé papeže jako ku př. Leona či Lva IX., že opětně vysvěcovali na kněžství (reordinovali) ty, kteříž od svatokupců

---

*) *Romanus Pontifex, quatenus particularis persona sive doctor privatus potest errare*“ dí svatý Alfons. „*Pontifex ut privata persona atque etiam ut doctor particularis non minus ac alius homo in agendo, opinando ac tum voce (v kázání svém) tum scriptis, seu editis libris docendo labi et errare protest. Haec assertio est extra controversiam.*“ Tanner de fide disput. 1.

byli vysvěceni. Povstala tehdaž sporná otázka, zdali svatokupci platně na kněžství vysvěcuji a papež Leo IX. a ještě jiní opětně vysvěcovali ty, jenž od svatokupců posvěcení obdrželi, nechtíce však tím onu spornou otázku zřejmě rozhodnouti. Že tomu tak jest, vysvítá ze slov svatého Petra Damianského řkoucího: „Že po tři leta již na synodách římských o platnosti takých vysvěcení bylo jednáno a že také na synodě nejposlednějšího nic nebylo rozhodnuto.“ Tato slova Damianova vynechali spisovatelé brožůrky „Janusovy“, poněvadž se jim do soustavy jejich nehodila.

5. Když Papež o nějaké věroučné otázce něco vyslovuje aneb učí, ale nestará se o to, aby výrok jeho spolu uveřejněn byl, v takovém případě nelze opět výrok s katedry připustiti. Neuveřejňuje li tudíž Papež výrok svůj, jest to důkazem, že nehodlal zákon věroučný (*decretum fidei*) učiniti a celou církev k poslušnosti zavázati. Poněvadž ale víra společným majetkem jest, tož nemůže o zákonu věroučném, kterýž by celou církev nezavazoval, ani řeči býti. Každý pravý zákon musí však prohlášen a uveřejněn býti a zákon partikulární u věcech víry jest nesmysl. Kdyby odpůrci neklamnosti papežské v brožůrce „Janusově“ toto byli uvážili, dojistá by byli mnohé trpké poznámky v ní vypustili.

6. Když Papež jenom prozatímně něco ustanovuje jako u příkladě o zevnějším chování se k nějakému učení, jak se totiž k některému učení chovati sluší, když n. p. Papež zapovídá proti tomu neb onomu

učení mluvití neb psátí; v takovém případě nelze také žádného věroučného zákona připustiti, poněvadž víra není nic provisorného či prozatímného.

7. Když se nejedná o hlavní a rozhodující větu ve věroučném výroku s kathedry, nýbrž jenom o mimochodem připojené věty; v takovém případě nesmíme opět žádnou neomylnost papežskou připustiti. Jako ve výroku sněmu obecného hlavní a rozhodující věta nesmí se nikdy smísiti s připojenými poznámkami, s výklady, s důvody a se závěrkami bohoslovnými; jako ve výroku sněmu obecného jenom rozhodující věta věroučnou platnost má: tak také zde ve výroku papežském s kathedry. Jako ve výroku sněmu obecného jedině hlavní a rozhodující věta neklamnou jest a důvody bohoslovné s ní spojené toliko velkou vážnost mají, nikoliv však neomylné nejsou; tak jest tomu také ve výroku s kathedry.*)

Uvedeme zde jeden příklad ze sv. Alfonsa (libr. 6. n. 112.): Papež Mikoláš rozhodnul ve výroku svém k Bulgarům „že v čas nebezpečí každý člověk křtiti smí ve jménu Ježíše,“ rozhodující věta jest zde jen o posluhovateli křtu svatého, že totiž v nebezpečí každý člověk křtiti může, a není zde rozhodující slovo: „ve jménu Ježíše,“ poněvadž forma křtu svatého jest: „já tě křtim

---

*) „Illa, quae in ejus rei (quam Pontifex determinare intendit) duntaxat probationem et confirmationem aut alias obiter solum et incidenter dicuntur, non cadunt sub ejusmodi definitionem. Quare etiam per se non habent infallibilem auctoritatem, quin subiude aliquid falsi in illis reperiri possit.“ Tanner l. c.

ve jmenu Otce i Syna i Ducha svatého. „*Ve jmenu Pána Ježíše*“ znamená podle písma svatého tolik co „*na rozkaz Pána Ježíše*.“

Jsouť tedy, jak jsme posud viděli, všeobecně uznané negativné známky, z nichžto poznati lze, zdali papežský výrok s kathedry učiněn byl, a známky tyto mají proto velikou cenu, poněvadž množství námitek proti neomylnosti hned odpadává a zmizí, když se podle nich výroky papežské posuzují.

Jak ale stojí to s otázkou naší v pozitivním či kladném ohledu? Které jsou ty pozitivné či kladné známky výroku z kathedry a zdali panuje o nich souhlas a sjednocenost bohoslovců?

Začněme tedy s pozitivními známkami, o nichžto úplná sjednocenost a jednohlasnost panuje.

Jednohlasně učí bohoslovci, že k výroku papežskému s kathedry zapotřebí jest, aby papež co *papež* rozhodoval t. j. aby rozhodoval co hlava a učitel veškeré církve s nejvyšší věroučnou vážností svou, jižto Kristus svatému Petru a nástupcům jeho svěřil, a ne co soukromá osoba, co soukromý učitel. Jednohlasně učí bohoslovci, neomylnost papežskou hájící, naproti Gallikánům, že k výroku s kathedry není potřebná celá řada papežů po sobě (jak veliká ta řada papežů býti musí, neumějí Gallikáné udati) nýbrž že dostačuje, když ten papež, kterýž právě papežem jest, věroučně rozhoduje. Jednohlasně učí bohoslovci, neomylnost papežskou hájící, že k výroku s kathedry potřebí jest, aby papež věroučný výrok svůj uveřejnil a vůli

svou na jevo dal, že chce celou církev k poslušnosti zavázati; není však potřebí, aby papež věroučný výrok svůj zrovna přímo (direktně) celé církvi poslati musel. Upozorňujeme na to proto, poněvadž odpůrci neomylnosti papežské praví, že v prvním tisíciletí církve ani jediný věroučný dekret papežův nebyl k celé církvi poslán. Na tuto námítku odpovídáme s učeným *Bellarminem*, že dostačuje, když papež věroučný výrok svůj ne přímo celé církvi nýbrž jen ohrožené části církve pošle a o to se spolu stará, aby uveřejněn byl, vůli svou na jevo dávaje, že celou církev k poslušnosti zavázati chce. V tomto smyslu mohl *Bellarmin* říci, že bludy *Pelagia*, *Priscilliana*, *Joviniana*, *Vigilantia* a jiných celá církev odsoudila, poněvadž je papež odsoudil, úmysl na jevo dávaje, aby je celá církev odsoudila.

Není tudý ani jediného bohoslovce ze zastávatelů papežské neomylnosti, kterýž by svrchu uvedené známky co podstatné a tudíž co *positivné* známky výroku s kathedry neuznával. Odpůrci naši, jenž tvrdí, že bohoslovci v pozitivních známkách nesouhlasí, museli by aspoň jednoho bohoslovce jmenovati, kterýž by s těmi známkami nesouhlasil; to však nemohou a sám „*Janus*“ ani jednoho takového jmenovati nemohl, ačkoli nesjednocenost v pozitivních známkách zastává.

Ovšem jsou, jak sv. *Alfons* dí, mezi zastávately papežské neomylnosti někteří bohoslovci jako učený *Duval*, *Peronne*, jenž také ještě požadují, aby výrok papežský s trestem církevním (*poenalis sanctio*) proti ne-

poslušným spojen byl; jsou dále mezi nimi někteří, jenž jako k. př. učený Rongaglia k výroku s kathedry také tu známku požadují, že před výrokem papežským *modlitba, zralé uvážení a patřičné zkoumání (matura deliberatio et debitum examen)* předcházeti musí: avšak žádný z těchto bohoslovců neupírá, že námi uvedené známky podstatnými a tudíž pozitivními známkami nejsou; a ještě více oni sami přijímají svrchu jmenované naše známky co potřebné k rozhodnutí papežskému. Není tudíž v tomto ohledu mezi zastávately papežské neomylnosti žádné nesjednocenosti, žádného nesouhlasu, nýbrž všeobecného úplného souhlasu až na poslední dvě známky, o kterých hned nyní mluvíti budeme.

I. Zdali jest potřebí, aby výrok papežský *s trestem církevním (poenalis sanctio)*, *s vyhrožováním exkomunikace aneb anathemu* spojen byl? Již od nejstarších časů vyslovoval papež aneb sněm anathem na odpůrce církevních článků víry. Tak se stalo na sněmu Nicaejském a jiných více. Vyřkne-li papež aneb sněm exkomunikaci na odpůrce víry, tím neproklíná duše lidské, nýbrž vyjádřuje jen vyloučení jejich z církevního života a přáním jeho největším jest, aby do sebe šli a se káli; právě k tomu účeli slouží exkomunikace co spasitelná pokuta (*poena medicinalis*), není tedy v exkomunaci žádného proklínání, jak nepřátelé církve a jmenovitě „Janus“ zde překládají. — Na svrchu dotčenou otázku odpovídáme, že není potřebí, aby výrok papežský *s trestem církevním*, *s vyhrožováním exko-*

munikace aneb anathemu spojen byl. To dokážeme ze samého sněmu Tridentského. Tak zvané kanony sněmu Tridentského obsahují výroky věroučné a jsou s trestem církevním, s anathemem spojeny; avšak i předcházející kapitoly, které nejsou s anathemem spojeny, obsahují taktéž výroky věroučné, poněvadž sněm v těchto kapitolách vůli svou na jevo dává, že se v nich věřícím něco k věření předkládá. Také nenahlížíme, proč by v kapitolách, ač v nich formula anathemu schází, neměl býti výrok věroučný obsažen. Jenom vyslovená zákonodárná vůle jest k zákonu podstatná, tudíž musí totéž o zákonu věroučném platiti. Nikdy a nikde nezávisí právní platnost zákona od trestu, s kterýmž se přestupníkům vyhrožuje. Když sněm Tridentský ve 14tém sezení, tu kdež se od kapitol ke kanonům přechází, zřejmě praví: „To jest to, co všeobecné církevní shromáždění o svátostech pokání a posledního pomazání učí a věřícím k věření předkládá,“ a když v následujících kanonech vylučuje z církve ty, kteříž jináče učí, zdaliž tu není jasno, že také v kapitolách sněmu Tridentského učení výry se předkládá. Že v kapitolách téhož sněmu, ač nejsou s anathemem spojeny, přece výroky věroučné obsaženy jsou, potvrzuje též dějepisec téhož sněmu Tridentského *Pallavicini* (*libr. 8. c. 13. n. 4.*)

Co o známkách výroků sněmů všeobecných platí, totéž musí o známkách výroků nejvyšší hlavy církve platiti. Není-li na sněmu všeobecném připojení trestu církevního k věroučnému výroku podstatné, jen když

sněm vůli svou na jevo dává, že věřícím něco k věření předkládá; tož musí se totéž o výroku papežském říci, že totiž připojení trestu církevního k podstatě věroučného rozhodnutí jeho nenáleží. Souhlasíme tedy s Řehořem XVI. (Mauro Capellari), jenž dí, že Papež i tenkrát výrok s kathedry činí, když formuly exkomunikace neužívá, jen když jiným způsobem vůli svou na jevo dává, že co nejvyšší hlava církve u věcech víry rozhodnul.

Jest tedy jisto, že *připojení trestu církevního není žádnou podstatnou známkou výroku s kathedry, a neupírají toho ani ti bohoslovci, kteří k výroku papežskému tuto známku ještě požadují; oni jen proto tuto známku požadují, aby ozřejmělo, že tenkrát všechna pochybnost o výroku s kathedry zmizeti musí, když trest církevní k němu připojen jest.*

Ostatně nesmíme na tuto známku proto tolik váhy klásti, poněvadž výrok papežský bez toho pravidelně trestem církevním opatřen bývá. Tak k. p. konstituce Innocence X., v nížto patero vět Janseniových zrovna co bludných jest zavrženo, spojena jest s vyhrožováním trestů církevních. *) Tak konstituce Alexandra VII. Innocence XII. a Klimenta XI. spojena jest s vyhrožováním trestů církevních. Tak podobně vydal Pius VI.

---

*) „Mandamus igitur omnibus Christianifidelibus utriusque sexus, ne de dictis propositionibus sentire, docere, praedicare alias praesumant, quam in hac praesenti nostra declaratione et definitione continetur, sub censuris et poenis contra haereticos et eorum fautores in jure expressis.“

bullu „auctorem fidei“, v nížto patero vět gallikánsko-jansenisticko jozefinské synody Pistojské zrovna co bludných jest zavrženo, a přikazuje všem věřícím obledně těchto zavržených vět, aby nejinak myslili, nejinak učili a kázali, než jak on byl rozhodnul, napotom připojuje tresty církevní.

Je li jisto, že papežské výroky s kathedry pravidelně s trestem církevním spojeny bývají, tedy otázka, zdali tytéž výroky s takovým trestem spojeny býti mají, nemá pravidelně pro život církevní žádné ceny, a nepochopitelno jest, proč odpůrci naši zvláště „Janus“ na nesouhlas bohoslovců v této otázce tak velkou váhu kladou?

II Zdali před výrokem papežským *modlitba, zralé uvážení a patřičné zkoumání (matura deliberatio et debitum examen)* předcházeť musí? Dříve než tuto otázku hlouběji probeřeme, upozorňujeme na to, že papežové, dříve než něco s kathedry rozhodují, s Bohem v modlitbách se radí, velmi zralé to uvažují a patřičně zkoumají buďto v provincialné synodě, aneb ve sboru kardinálů a theologů, aneb dotazováním se mínění biskupů a doktorů, aneb písemným dotazováním se veškerého episkopátu, jako se to před prohlášením nepoškvrněného početí nejblahoslavenější Panny Marie stalo. Nějaký *určitý způsob* modliteb, zralého uvážení a zkoumání není božským zákonem papeži předepsán a nebyl by někdy ani možný totiž v takových okolnostech, když některý povstalý blud rychle v zárodku svém má býti k prospěchu církve udušen k. p. když

dotazování se veškerých katolických biskupů docela nemožné jest. Upozorňujeme také na to, že papežové, když něco s kathedry rozhodují, také obyčejně veškeré církvi oblašují, že tu důležitou věc bedlivě uvažovali, patřičně zkoumali a na modlitbách s Bohem se radili, — zpomeňme jen na konstituci Innocence X. v záležitosti Janseniově, jakož i na konstituci Klimenta XI. a bullu jeho „Unigenitus“ roku 1713. Podle odpůrců našich a zvláště „Janusa“ poradil se prý papež Kliment XI. k sestavení slavné bully „Unigenitus“ jenom s několika stejně smýšlejícími kardinály. Avšak kde jest pravda? Kliment XI. vyslovuje se v bulle té, že mnoho učitelů theologie, mnoho kardinálů tu důležitou věc bedlivě a zrale uvažovalo a patřičně zkoumalo, že k tomu cíli častěji kongregace svolány byly. *) A to vše vynechal „Janus“; kde jest tedy pravda? — Takové slavné a veřejné vyjádření papežů jest důkazem, že před výrokem s kathedry vždycky modlitby, zralé uvážení a patřičné zkoumání předchází a že tudíž papežové ve výrociích svých nejsou opovážliví a přehánění. Právě ale proto, že papežové před výrokem

---

*) „Aspirante Domino Ejusque coelesti ope confisi salutare opus sedulo diligenterque, ut rei magnitudo postulabat, aggressi sumus ac plurimas ex praedicto libro (Quesnelii) fideliter extractas propositiones a compluribus in s. theologia magistris, primo quidem coram duobus S. R. E. Cardinalibus accurate discuti, dein vero coram Nobis adhibito etiam aliorum plurium Cardinalium consilio quam maxima diligentia ac maturitate singularum insuper propositionum cum ipsomet libri textu exactissime facta collatione, pluries iteratis congregationibus expendi et examinari mandavimus.“

s kathedry na modlitbách s Bohem se radí, vše zrale uvažují a zkoumají, právě proto nemá dotčená otázka pro praktický život církevní té váhy a ceny, jakouž jí odpůrci naši přikládají.

Uvažujme tu otázku ještě také samu o sobě, neberouce ohled na to, že papežové před výrokem svým všech možných prostředků vždycky užívají, i dokážeme, že v těch prostředcích totiž v modlitbě, v zralém uvážení a patričním zkoumání, jež výrok papežský předchází, neleží *podstatná* známka výroku s kathedry. Ovšem má papež všech těch prostředků svědomitě užívati, jest to věci svědomí pro papeže, poněvadž nemá ničehož opovážlivě (*temere*) rozhodovati, aby Boha nezkoušel; avšak všechny ty jmenované prostředky nejsou podstatnou známkou výroku s kathedry, poněvadž nejsou předmětem vyšetřování pro ty, jenž papeži podřízeni jsou.

Porovnejme zde věroučné výroky sněmů všeobecných s výroky s kathedry. Dojista jest to věci svědomí pro otce na sněmu shromážděné, aby s Bohem dílo své začali, aby, dříve než něco věroučného rozhodují, všech možných prostředků použili, aby takto Boha nezkoušeli. Když ale na sněmu shromáždění otcové s hlavou církve, papežem, něco věroučného rozhodli, tu musí každý věřící pevně přesvědčen býti, že Bůh nedopustil, aby ekumenický sněm opovážlivě (*temere*) jednal a tak věřícím něco bludného k věření předkládal. Žádný není oprávněn k tomu, aby poslušnost svou u víře závislou činil od vyšetřování, zdali

otcové na sněmu shromáždění všech možných prostředků užívali, aby Boha nezkoušeli, zdali všecko zrale uvážili a patřičně zkoumali. Kdyby poslušnost u víře od takového vyšetřování závisela, tuť by ani jediný výrok sněmu ekumenického nebyl dosti pevný; nikdy by nescházelo hrdopyšných a odporujících duchů, kteříž by něco nevynalezli, což podle mínění jejich bylo opomenuto, což nebylo dosti zrale uváženo a patřičně zkoumáno. Důkaz toho máme na jednostranném spisu „Janusa“, v kterémž vícero sněmů všeobecných takovým vyšetřováním v podezření jest uvedeno. Co jsme o výrociích sněmů všeobecných pravili, to platí z téže příčiny o věroučném výroku nejvyšší hlavy církve, otce a učitele všech věřících. Jest to věci svědomí pro něho, aby před výrokiem svým všech možných prostředků užíval, aby takto Boha nezkoušel. Učinil-li ale výrok co hlava a učitel všech věřících, tuť musíme pevně přesvědčení býti, že Bůh nedopustil, aby něco opovážlivě rozhodnul a tak věřící v blud uvedl. Jedná se zde o *nadpřirozenou vážnost, jižto Bůh-člověk viditelnému základu církve své propůjčil Matt. 16, 18.* Zde všecko lidskou měrou měřiti, bylo by velkou chybou. Zde musíme veškerou důvěru v zaslíbení všemocného řiditele církve klásti, že totiž nedopustí, aby nejvyšší hlava církve opovážlivě výroky své činila, že nedopustí, aby takto brány pekelné zvrátily onu skálu, na nížto celá církev spočívá. Aneb zdaž nemusí s vyvraceným základem nutně také celá stavba se sřítiti? Opustíme-li tuto důvěru v zaslíbení všemocného

řiditele církve a budeme-li pochybovati o tom, zdali papež před výrokem svým vše zrale uvážil a patřičně zkoumal: tuť bude brána odevřena vši neposlušnosti k nejvyšší hlavě církve, poněvadž se vždycky odporcové naleznou, kteříž se té výmluvy uchopí, že výrok papežův nebyl dosti bedlivě uvážěn a patřičně zkoumán. Dějepis Jansenismu o tom svědčí. Proto praví o tom velmi pravdivě Melchior Canus: „Kdo pochybuje o bedlivosti papežů v rozhodování věroučných otázek, ten musí také o bedlivosti sněmů všeobecných pochybovati, a kdož pochybuje o bedlivosti obou, musí nutně o všech rozhodnutích jak papežů tak i sněmů pochybovati“ (loci theol. libr. 5. c. 5). Dejme odpůrcům našim to právo, aby soudili o tom, zdali otcové na sněmu shromáždění patřičné bedlivosti ve výrociích svých užívali, kdož jest tak slepý, aby neviděl, že by takovýmto způsobem všecky výroky nejen papežů nýbrž i sněmů sřítiti se musely. Patrně jest to ze spisu „Janusova“, v němžto jenom dva všeobecní sněmové: Basilejský a Kostnický milost obdrželi.

Když tedy někteří bohoslovci, neomylnost papežskou hájící, učí, že před výrokem s kathedry modlitba, zralé uvážení a patřičné zkoumání předcházetí musí, tož jest ta známka ovšem pravdivá a potřebná, jelikož to věci svědomí pro papeže jest, aby se své strany vše učinil, aby Boha nezkoušel; ale *podstatnou známkou* výroku s kathedry to býti nemůže, poněvadž modlitba, zralé uvážení a patřičné zkoumání, výrok s kathedry předcházející, není předmětem vyšetřování pro pod-

řizence papežovy, což také nejvýtečnější bohoslovci uznávají: sv. Bonaventura, sv. Thomaš Aquinský, sv. Antonín Florentinský, sv. František Saleský, Melchior Canus, Řehoř z Valencie, Bellarmin, Tolet, Sylvius, bratři Ballerini, sv. Alfons Liguori, Dechamps, Mauro Capellari a. t. d.

Tak myslíme, že jsme dostatečně dokázali: 1.) že bohoslovci v negativních či záporných známkách výroku s katedry úplně souhlasí a 2.) že bohoslovci i v pozitivním či kladném ohledu souhlasí až na dvě poslední známky, kteréž však ze stanovíště praktického nemají té váhy, jakouž jim odpůrcové naši a jmenovitě „Janus“ přiřkládají.

VII. Zřejmé vyslovení článku víry o úředné neomylnosti papežské bylo na obecných sněmích připravováno.

Povstávající bludy přinucují církev k tomu, aby starou víru svou zřejmě vyslovila a formulovala. Tak podaly bludy Řekův a rozkol řecký příležitost k jasnějšímu a zřejmějšímu vyslovení víry o přednostech nástupce svatého Petra a sice na druhém sněmu Lyonském v roce 1274 a na sněmu Florentinském v roce 1439. Toto jasné vyjádření obou jmenovaných sněmů bylo nejen od latinské církve vydáno, nýbrž také od vyslanců řecké církve přijato a podepsáno. Uvedeme zde ze sněmu Lyonského jenom to, co se na naši otázku vztahuje. Sněm Lyonský dí takto:

„Svatá římská církev má nejvyšší a plný přívat nad celou církví katolickou a vyznává pokorně a

opravdově, že jej od samého Pána v osobě svatého Petra knížete a hlavy Apoštolů, jehožto nástupcem římský papež jest, s úplnou mocí obdržela. A jako její nejprvnější povinností jest hájiti pravdu víry: tak také *jejím soudem musejí sporné věroučné otázky rozhodnuty býti.**) Z těchto určitých a slavných slov jasně vysvítá ono vznešené postavení, jež církev římská v celé katolické církvi zaujímá; aby ale příliš ostrovtipní duchové Papeže od římské Církve oddělovati nemohli, jakoby přednosti římské církve spolu také Papeži nepřináležely, zalíbilo se Duchu svatému, že k tomu působil, aby na sněmu Florentinském tatáž přednost, jižto církev římská požívá, *Papeži samému přiřknuta byla a sice v následujících slovech:*

„Také ustanovujeme, že *svatá Apoštolská Stolica a římský Papež* nad celým světem prvenství požívá, že římský Papež nástupcem svatého Petra knížete Apoštolského, pravým náměstkem Ježíše Krista, hlavou celé církve, *Otcem a Učitelem všech křesťanů jest, že Jemu v osobě svatého Petra od našeho Pána Ježíše Krista plná moc dána jest, aby všeobecnou církev pásł,*

---

*) „Ipsa quoque sancta Romana Ecclesia summum et plenum primatum super universam Ecclesiam catholicam obtinet; quem se ab ipso Domino in beato Petro Apostolorum principe sive vertice, cujus Romanus Pontifex est successor cum potestatis plenitudine recepisse veraciter et humiliter recognoscit. Et sicut prae ceteris tenetur, fidei veritatem defendere: sic et quae de fide subortae fuerint quaestiones, suo debent iudicio definiri.“ Labbe tom. XI. col. 960.

řídil a vedl; jakož to také v aktách sněmů všeobecných a ve svatých církevních zákonech obsaženo jest.“*)

Uvažme nyní dosah těchto dvou věroučných dekretův na sněmu Lyonském a Florentinském:

Z dekretu sněmu Lyonského se učíme, že sporné věroučné otázky soudem a vážností římské církve rozhodnuty býti musejí. Kdyby ale římská církev u víře byla omylnou, jak by mohla potom věroučné otázky definitivně rozhodovati? To by dojistá nemohla, neboť rozhodnutí, kteréž není neomylné, nemůže nikterak věroučný spor ukončiti. Již pak koncil Lyonský zavazuje nás a ukládá nám tu povinnost, abychom věřili, že každá věroučná otázka soudem Apoštolské Stolicе rozhodnuta býti musí; přímo z toho plyne, že římská církev u víře blouditi nemůže. Z dekretu sněmu Florentinského se učíme, že římský Papež dle nařízení Kristova „Učitelem všech křesťanů“ jest. Z toho plyne dvojí jasný vývodek: předně, že papež právo má všecky křesťany učit, a za druhé, že všickni křesťané povinnost mají učení jeho se podrobiti a je přijímati. Kdyby ale Papež u věcech víry byl omylným,

*) „Item definimus sanctam Apostolicam Sedem, et Romanum Pontificem in universum orbem tenere primatum, et ipsum Pontificem Romanum successorem esse beati Petri principis Apostolorum, et verum Christi vicarium, totiusque Ecclesiae Caput et omnium christianorum Patrem ac Doctorem existere; et ipsi in beato Petro pascendi, regendi ac gubernandi universalem Ecclesiam a D. N. J. Chr. plenam potestatem traditam esse; quemadmodum etiam in gestis oecumenicorum Conciliorum et in sacris canonibus continetur.“ Labbe tom. XIII. c. 515.

tut by byli věřící křesťané povinni napřed učení jeho zkoumati, místo co by je měli věrně přijímati, a tak by papež ztratil vlastnost všeobecného učitele, nebyl by více učitelem všech křesťanů. Avšak článek víry jest to, že papež všeobecným učitelem jest; proto dlužno z toho uzavíratí, že Papež, mluví-li co všeobecný učitel veškerého křesťanstva s kathedry, u víře blouditi nemůže.

Ze všeho toho řečeného následuje, že dogma o neomylnosti papežské ovšem jinými výrazy již v dekretch sněmu Lyonského a Florentinského bylo vysloveno, a že tudíž učení o neomylnosti papežské není učením novým nýbrž starým.

VIII. Zřejmé vyslovení toho článku na sněmu Vatikánském. — Památná slova Nejdůstojnějšího Ordinariatu Budějovického. —

Co na obecných sněmích, totiž na druhém sněmu Lyonském 1274 a na sněmu Florentinském 1439 o úředné neomylnosti papežské bylo připravováno: to bylo také na sněmu Vatikánském při veřejném sezení ve chrámu sv. Petra v Římě 18. července 1870 zřejmě a slavně vysloveno následujícími slovy:

„Pevně a věrně se přidržující podání víry od počátku křesťanského náboženství přijatého, k oslavě Boha, Vykupitele našeho, k povýšení víry katolické a ku spáse národů křesťanských, v souhlasu se svatým sněmem učíme a definujeme to za článek víry od Boha zjevený, že papež římský, když mluví ex cathedra

t. j. když vykonáváje úřad svůj co pastýř a učitel veškerého křestanstva ze své nejvyšší apoštolské autority definuje nějaký článek víry neb mravů, jenž má býti od celé církve přijat neb věřen, že má přispěním Božským ve sv. Petru mu přislíbeném onu neomylnost, jakouž chtěl Vykupitel Božský svou církev k definování článků víry a mravů opatřiti, a že tedy takovéto definice římského papeže již samy sebou nezměnitelné jsou a ne teprvé přisvědčením církve.“

Tomuto výroku podrobili se skoro všickni biskupové celého katolického světa. Mezi nimi jest i učený historik biskup Hefele, jakož i před nedávnem biskup Štrossmajer. Také se výroku sněmu Vatikánského právě nyní podrobil učený badatel Gratry a bohoslovecká fakulta v Paříži, v jejímžto čele učený biskup Maret se nalézá. Universita Lövenská vyslovila se již před výrokem tímto pro úřednou neomylnost papežovu.

Od té doby, co starobylé toto učení katolické zřejmě prohlášeno bylo za článek víry, vykládají je biskupové lidu věřícímu, o to dbajíce aby se snad někdo svéstí nedal lidem, kteří článek tento převražíce a strašidlo z něho dělajíce, mnoho mluví a píší proti samé církvi a řádným pastýřům. Takový správný a srozumitelný výklad věroučného článku o úředné neklamnosti papežově dojistá jsou slova vysoce důstojného a po všech krajinách českých slavně známého biskupa budějovického Jana Valeriana Jirsíka, kterýž za dobré a potřebné uznal, vysvětliti diecesánům svým, na jakých důvodech se zakládá učení toto. I nemůže

na škodu býti, když slova jeho tuto ve známost všeobecnou uvedeme. Piše pak nejdůstojnější biskup mezi jiným takto:

„Nejmilejší, není vás tajno, že Kristus Pán procházeje zemi lidi vyučoval, že z věrných učedníků svých sobě dvanácte mužů vyvolil, aby učení víry jeho do všech krajin země roznesli, a že mužové tito, Apoštolé zvaní, náboženství Ježíše Krista po všech zemích zvěstovali, a na místě svém biskupy a kněží zřizovali. Kteří pak koli v Pána Ježíše uvěřili, a pod správou těch svatých Apoštolů a jejich nástupců v jedno společenstvo se spojili, ty nazval nebeský Pán církví svou. Aby pak tato jeho církev, po světě rozšířená v jednotě víry setrvala, a roztržkám a svárům se předešlo, zřídil Pán Ježíš v církvi své mimo biskupy a kněze také jednu nejvyšší viditelnou hlavu, kteráž by je všecky vespolek vázala a spojovala. Ta nejvyšší viditelná hlava jmenuje se papež, a jest toho času slavně panující svatý Otec Pius IX.

Těmto správcům církve, sjednoceným se svou hlavou, Římským papežem, slíbil Pán Ježíš, že s nimi bude po všecky časy, řka: „A aj, já s vámi jsem po všecky dny až do skonání světa.“ Jim též slíbil, že jim pošle Ducha svatého, kterýž by je učil vši pravdě, an opět řekl: „A já prositi budu Otce, a jiného utěšitele a učitele dá vám, aby s vámi zůstal na věky. Ten utěšitel, Duch svatý, kteréhož pošle Otec ve jménu mém, naučí vás všem věcem, a připomene vám všechno, cožkoli budu mluvit vám.“ Všemocný a v slibech

svých věrný Pán slibil tedy církvi své, že nejen sám ji řídit a spravovati bude, noprž že i od Otce Jeho postavena bude pod stráž a ochranu Ducha svatého, aby se nikdy od pravdy Boží odchyliti nemohla. Už z toho tedy, moji milí a drazí, poznati můžete, že církev katolická neomylnou a neklamnou jest učitelkyní Boží pravdy, a že když se její představení a správcové, biskupové celého světa aneb znamenité části jeho ke slovu nejvyšší hlavy své. Římského papeže, na obecních sněmích shromáždí, aby nález učinili, zdali cos ku podstatě zjeveného učen' Božího náleží, tu že pod stráží Ducha svatého vykonávají úřad svůj učitelský, a že výpověd jejich pravým a čistým jest slovem a učením Božím.

Podobně tak když i mimo sněm, kteréhož zahájiti bylo nemožno aneb s velikými těžkostmi spojeno, biskupové po světě rozptýlení v jednotě s papežem nález a usnešení nějaké o věcech víry a mravů učiní, i tu nade všecku pochybnost postaveno jest, že pod stráží Ducha svatého vykonávají úřad svůj učitelský, a že výpověd jejich též pravým a čistým jest slovem a učením Božím.

Avšak Pán Ježíš odevzdal nejvyšší správu církve svatému Petru a v něm všem jeho nástupcům, jenž jsou Římští papežové, an mu dal plnomocenství nad celým stádečkem svých věřících, řka: „Pasiž beránky mé, pasiš ovce mé.“ Mohl-li by ale co pastýř celého stáda a nejvyšší hlava církve po celém světě rozšířené dostáti k povinnosti své, a pravou víru Kristovu čistou

a neporušenou zachovati, kdyby mu po boku nestála stráž Ducha svatého? Nebylo-li mu zvláštního přispění Božího třeba, aby z víry nikda nevypadl, aby ač člověk hříšný a omylu veездеjších věcech jako každý jiný podrobený, v jednotě víry zachoval církev, kteráž měla až do skonání světa trvati? Takového opatření bylo zajisté nutně potřebí, a protož Pán Ježíš řekl k němu: „Já pak prosil jsem za tebe, aby nezahynula víra tvá, a ty někdy obrátě se, potvrzuj bratří svých;“ protož také k němu pravil: „Ty jsi Petr, a na té skále vzdělám církev svou, a brány pekelné nepřemohou jí,“ a protož konečně ještě doložil: A tobě dám klíče království nebeského; cokoli svážeš na zemi, budeť svázáno i na nebi: a cokoli rozvážeš na zemi, budeť rozvázáno i na nebi.“ Suď teď každý, zdali z těchto řečí Krista Pána zřejmě nevysvítá, že svatému Apoštolu Petru co nejvyšší hlavě a středu jednoty církevní uděleno bylo daru neomylnosti u věcech víry a mravů. O tom nepochybuj nikdo; nobrž věz a za jisto měj, že když papež [dle nejvyššího svého v církvi úřadu] mluví co pastýř a učitel všech v Krista Pána věřících, a když dle toho svého plnomocenství nějaké učení víry neb mravů zjeveného náboženství vykládá, že tu opatřen pomocí Boží, pod stráží Ducha svatého blouditi nemůže, a že následovně výrok jeho o víře a mravech jest neklamný, jemuž se podrobiti má veliká duše křestanská.

Patřte Nejmilejší, tak se Syn Boží postaral o církev svou. Aby jeho náboženství po všecy časy ve své

úplnosti a čistotě ve světě zachováno bylo; aby církev jeho z pravého Božího učení nikdy vypadnouti nemohla, a víra jeho nikdy znečištěna a porušena nebyla, udělil církvi své daru neomylnosti, a nad to výše touto předností vyznamenal také nejvyšší hlavu její, Římského papeže. Poněvadž ale Pán Ježíš se o svou církev tak dobře postaral, že na ní spočívá duch pravdy, duch věčné moudrosti, a že tedy má v ústech svých živý pramen Božího učení, protož také kromě církve této nelze se spasení nadíti. K církvi katolické musí každý náležeti, aspoň srdcem náležeti, kdož té věčné blaženosti dojíti chce, kterouž Pán Ježíš vyznáváčům svým zaslíbil a připravil.“ — Tak mluví slavný biskup Budějovický v památném pastýřském listu svém 6. ledna 1872. —

IX. Závěrek. — Užitečnost úředné neklamnosti papežské. —

Prosme Boha o tu milost, aby i oni učenci, jenž dříve církev katolickou tak statně hájili a doposud se výroku sněmu Vatikánského nepodrobili, nyní se obrátili! Věda a učenost vede sice k víře, ale víru v člověku tvořiti nemůže. Víra jest nadpřirozený dar Boží. Věda a učenost jest jen lidský, přirozený prostředek a má se podrobiti nadpřirozené autoritě církve. — Že tento článek víry státu není nebezpečný, to dosvědčuje svobodná Anglie i svobodná Amerika, kdežto ani státníci, ani noviny a časopisy úřednou neomylnost papežovu za nebezpečnou nikterak nepovažují; to dosvěd-

čují staré, německé katechismy, v nichžto se úředná neklamnost obšírně vykládá; tyto katechismy jsou císařským povolením opatřeny, což by se nikdy nebylo stalo, kdyby úředná neomylnost papežská státu byla nebezpečna. Ano právě tento článek víry vyjadřuje vážnost a autoritu, kteréž stát a církev za našich dnů tak velice potřebují. Čím více se zvelebují vážnost hlavy církve, tím více upevňuje se také autorita státu. Podkopává-li se vážnost hlavy církve, podkopává se i tím vážnost státu.

Dva články víry byly za našich dnů slavně prohlášeny:

1. Nepoškrvněné početí Panny Marie, aby tímto článkem neporušeného početí celému světu ozřejmělo, že vniterná nadpřirozená milost působila a ještě působí, a že to na jedné osobě totiž na Panně Marii všem patrné jest.

2. Úředná neomylnost papežova, aby tímto článkem neomylné autority hlavy církve celému světu zřejmo bylo, že také nadpřirozený řád na světě panovati má, že nadpřirozená vážnost a autorita ještě na světě jest, a že to na jedné osobě, totiž na Římském papeži každému patrné jest.

Již pak končím se slovy sv. Pavla „Prosím pak vás bratři pro Jméno Pána našeho Ježíše Krista, abyste jednotejně všickni mluvili a aby nebylo mezi vámi roztržek; ale abyste byli dokonalí v jednotejném smyslu a v jednotejném mínění.“ Kor. 1, 10.